

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO

UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE

URAD ZA OPERATIVO

Izpostava URSZR Celje

Maistrova ulica 5, 3000 Celje

T: 03 420 92 00

F: 03 548 34 51

E: gp.ce@urszr.si

www.gov.si/izpostava-urszr-celje

Številka: 8421-6/2020-2 - DGZR

Datum: 20. 02. 2020

NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJE OB POTRESU V ZAHODNOŠTAJERSKI REGIJI

verzija 3.1

	ORGAN	ODGOVORNA OSEBA
IZDELAL/SKRBNIK	IZPOSTAVA URSZR CELJE	BOŠTJAN OPREŠNIK
ODOBRIL	POVELJNIK CZ ZŠ	JANEZ MELANŠEK
SPREJEL	IZPOSTAVA URSZR CELJE	

VSEBINA

1 POTRES	4
1.1 UVOD	4
1.2 POTRESNA NEVARNOST V ZAHODNOŠTAJERSKI REGIJI	4
1.2.1 Splošno o potresih	4
1.2.2 Karta potresne intenzitete	4
1.2.3 Karta projektnega pospeška tal	5
1.3 POTRESNA OBMOČJA V ZŠR	6
2 OBSEG NAČRTOVANJA	9
3 ZAMISEL IZVAJANJA ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI	14
3.2.1 Koncept odziva ob potresu	15
4 SILE IN SREDSTVA ZA ZRP TER VIRI ZA IZVAJANJE NAČRTA	18
4.1.1 Državni organi v regiji	18
4.1.2 Javne službe regijskega pomena	18
4.1.3 Sile za zaščito, reševanje in pomoč na regijski ravni	18
5 OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE	22
5.2.1 Obveščanje pristojnih organov in služb na regijski ravni	23
5.2.2 Obveščanje prebivalcev na prizadetem območju	24
5.2.3 Obveščanje splošne javnosti	24
6 AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV ZA ZRP	26
7 UPRAVLJANJE IN VODENJE	29
7.1.1 Izpostava URSZR Celje	29
7.1.2 Poveljnik CZ ZŠR	29
7.1.3 Štab CZ ZŠR	29
7.1.4 Slovenska vojska	30
7.1.5 Policijska uprava Celje	30
7.1.6 Javne zdravstvene službe v ZŠR	31
7.1.7 Centri za socialno delo	31
7.1.8 Agencija RS za okolje	31
7.1.9 Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, OU CELJE	32
7.1.10 Zavod za šolstvo Celje	32
7.1.11 Zavod za varstvo kulturne dediščine Celje	32
7.1.12 Nevladne organizacije	32
8 ZAŠČITNI UKREPI TER NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI	36
8.1.1 Prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi zaščitni ukrepi (ocena poškodovanosti objektov)	36
8.1.2 Evakuacija	40

8.1.3 Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev	41
8.2.1 Prva pomoč in nujna medicinska pomoč.....	46
8.2.2 Prva veterinarska pomoč.....	49
8.2.3 Reševanje iz ruševin	50
8.2.4 Gašenje in reševanje ob požarih	52
8.2.5 Iskanje pogrešanih oseb	52
8.2.6 Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje.....	53
9 OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA	55
10 OCENJEVANJE ŠKODE	56
11 RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV.....	57
12 PRILOGE, DODATKI IN SOP-i	60

1 POTRES

1.1 UVOD

Regijski načrt zaščite in reševanja ob potresu, verzija 3.1, je nadgradnja Regijskega načrta zaščite in reševanja ob potresu, verzija 3.0, ki ga je Izpostava URSZR Celje izdelala leta 2015, ter je podrobno razčlenjen Državni načrt zaščite in reševanja ob potresu, verzija 3.1, številka 8420-1/2014/9, z dne 20. 2. 2014, ažuriran 2020, za območje Zahodnoštajerske regije.

Načrt je izdelan na podlagi Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, številka 51/06 UPB1 in 97/10), Uredbe o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Uradni list RS, številka 24/12, 78/16 in 26/19), Uredbe o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč (Uradni list RS, številka 92/07, 54/09, 23/11 in 27/16) in temelji na Oceni potresne ogroženosti v Zahodnoštajerski regiji, verzija 3.0, številka 8421-6/2020-1, z dne 5. 2. 2020 ter na podlagi izkušenj in spoznanj iz državne vaje »Potres 2012« ter regijskih vaj »Potres - Zahodna Štajerska 2018« in »Potres - Zahodna Štajerska 2019.«

P-101 Ocena potresne ogroženosti Zahodno Štajerske regije

1.2 POTRESNA NEVARNOST V ZAHODNOŠTAJERSKI REGIJI

1.2.1 Splošno o potresih

Potres je naravni pojav, ko v Zemljini notranjosti pride do nenadne sprostitve nakopičenih elastičnih napetosti, pri čemer se sproščena energija razširja v obliki seizmičnega valovanja. Ko potresno valovanje doseže površje z zadostno energijo, da povzroči neželene posledice na ljudi, objekte ali naravo, govorimo o potresu kot o naravni nesreči.

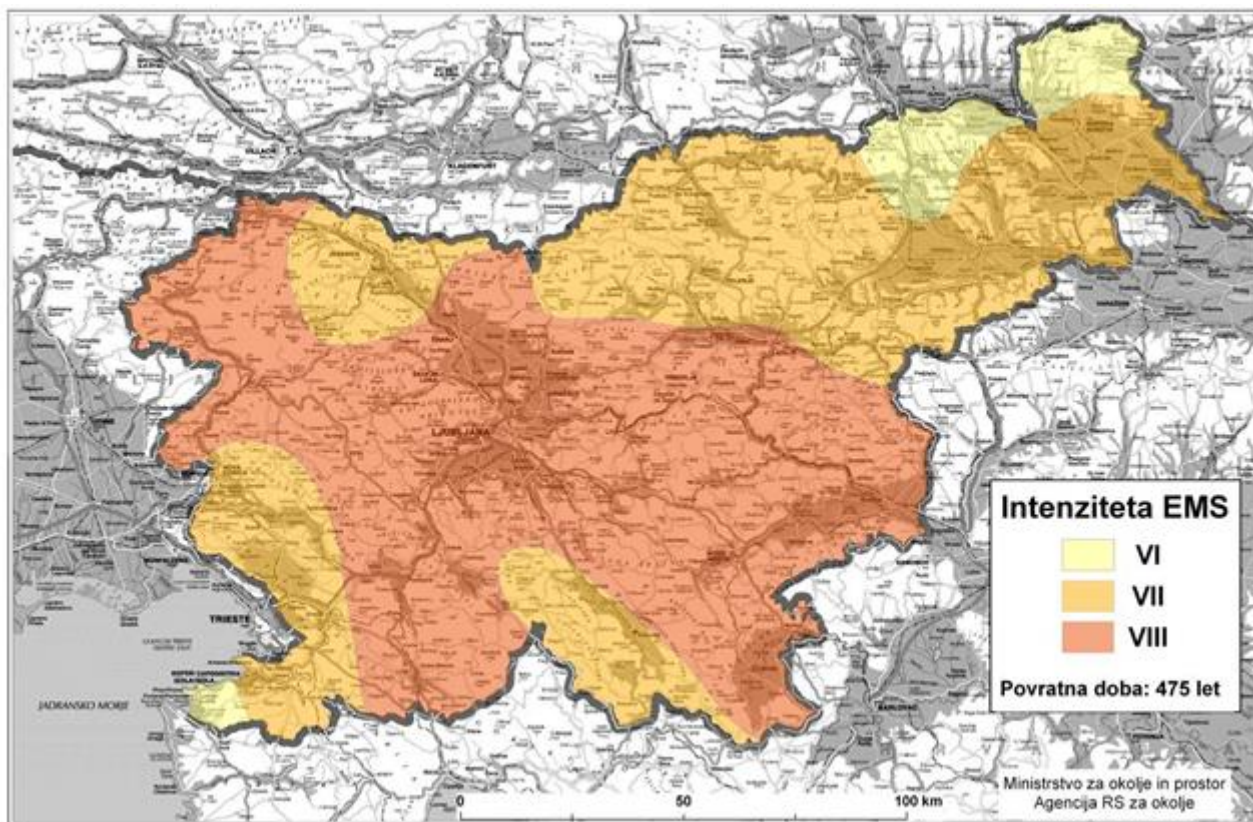
Potres je eden izmed pojavov v naravi, katerega človek ne more nadzorovati oziroma kontrolirati, lahko pa ga zelo dobro meri. Potresa ni mogoče napovedati. Sodobna znanost nima in zagotovo še dolgo ne bo imela orodij s katerimi bi lahko določila kraj, velikost in čas nastanka potresa z natančnostjo, ki bi imela praktičen pomen. Vsaka, tudi majhna napaka pri napovedi katerega koli od teh treh elementov bi imela zelo slabe, lahko tudi katastrofalne posledice. Razviti so postopki, s katerimi se določi območja, kjer se potres lahko pojavi. Lahko se oceni največjo magnitudo, ki jo z določeno verjetnostjo moč pričakovati in oceni škode, ki bi jo potres na nekem območju lahko povzročil. V primerjavi z drugimi naravnimi nesrečami, ki so povezane z meteorološkimi procesi in jih lahko v blažji ali hujši obliki pričakujemo (poplave, suša vetrovi), ima potres zaradi nenadnosti pojava in drugačnih posledic veliko hujši vpliv na vsakdanje življenje. Navadno je število žrtev večje, saj ni očitnih znakov, da bi ljudem vnaprej napovedali potres in jim omogočili umik na varno. Večja je tudi škoda, saj je zaradi obsega porušenih objektov proces obnove po potresu poškodovanega območja dražji, vzpostavitev normalnih razmer v gospodarstvu pa traja dlje kot pri drugih naravnih nesrečah.

1.2.2 Karta potresne intenzitete

Karta potresne intenzitete je izračunana za povratno dobo 475 let, kar ustreza 90% verjetnosti, da vrednosti na karti v 50 letih ne bodo presežene. Pri izračunu so upoštevana povprečna dejanska tla območja posamezne stopnje intenzitete.

Karta potresne intenzitete za povratno dobo 475 let iz leta 2011 je namenjena predvsem sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami pri načrtovanju ukrepov za preprečevanje in zmanjševanje škode ob potresih.

Zahodnoštajerska regija se nahaja na območju VII in VIII EMS lestvice, kar pa ne pomeni, da na našem območju ni mogoč potres z učinki, ki so večji od tistih, ki jih predvideva karta potresne intenzitete, bodisi zaradi lokalnih razmer, bodisi zaradi same moči potresa. Možnosti za to so sicer majhne, a so se v preteklosti že dogajale (idrijski potres iz leta 1511).

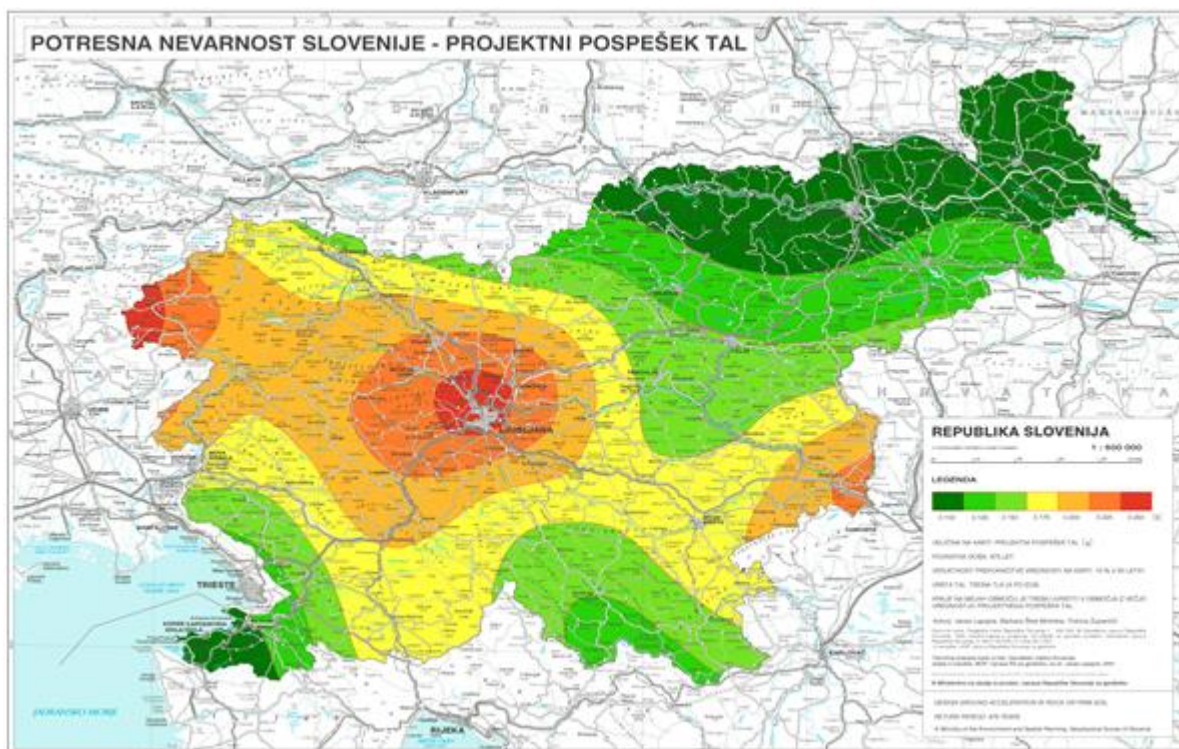
Slika 1: Karta potresne intenzitete s povratno dobo 475 let (Vir: ARSO, 2011)

1.2.3 Karta projektnega pospeška tal

Za potresno odporno projektiranje se skladno z zakonodajo uporablja karta projektnega pospeška tal.

Karta projektnega pospeška tal za trdna tla za povratno dobo 475 let (Lapajne in drugi, 2001) je uradna karta potresne nevarnosti Slovenije (slika 1).

Območja enake potresne nevarnosti so na karti projektnega pospeška tal označena z enako barvo.

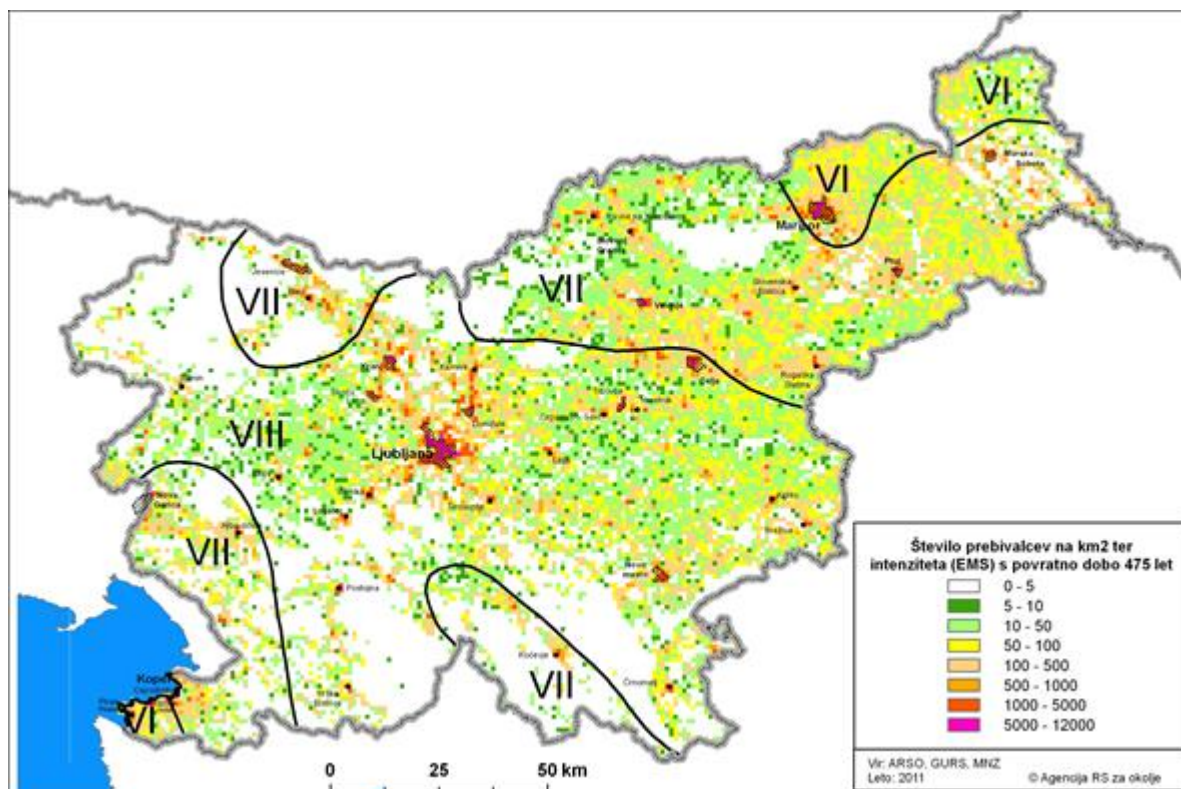
Slika 2: Potresna nevarnost Slovenije – projektni pospešek tal (Lapajne in drugi, 2001)

1.3 POTRESNA OBMOČJA V ZŠR

V Zahodnoštajerski regiji na območju intenzitete VIII EMS živi približno 101.000 oseb ali 41% prebivalcev, na območju intenzitete VII EMS pa približno 147.000 oseb ali 59% prebivalcev. Gostota prebivalstva je na območju intenzitete VII EMS manjša kot na območju VIII EMS (preglednica 1).

Območje intenzitete EMS	Površina		Število prebivalcev leta 2011		Število prebivalcev na km ²
	km ²	%		%	
VIII	860	36,1	101.227	40,8	117,7
VII	1524	63,9	147.102	59,2	96,5
Skupaj	2384	100,00	248.329	100,00	104,2

Preglednica 1: Število, delež in gostota prebivalstva po območjih posameznih intenzitet EMS (Vir: GIS_UJME, 2012)

Slika 3: Število prebivalcev na km² in ocenjena potresna intenziteta EMS s povratno dobo 475 let (vir ARSO, spletna stran: www.arso.gov.si/potresi)

1.4 VERJETNOST NASTANKA VERIŽNE NESREČE

Potres pogosto spremljajo številne verižne nesreče, katerih škoda praviloma presega neposredno škodo zaradi potresa. Potres lahko spremljajo predvsem verižne nesreče, kot so:

- požari in eksplozije,
- nesreče z nevarnimi snovmi,
- plazovi, podori in poplave,
- bolezni ljudi in živali,
- poškodbe in porušitve visokih pregrad,
- jedrske ali radiološke nesreče.

Ob verižni nesreči, ki je posledica potresa, poteka ukrepanje skladno z dokumenti zaščite in reševanja glede na nesrečo (poplave, nalezljive bolezni pri ljudeh, požari itn.).

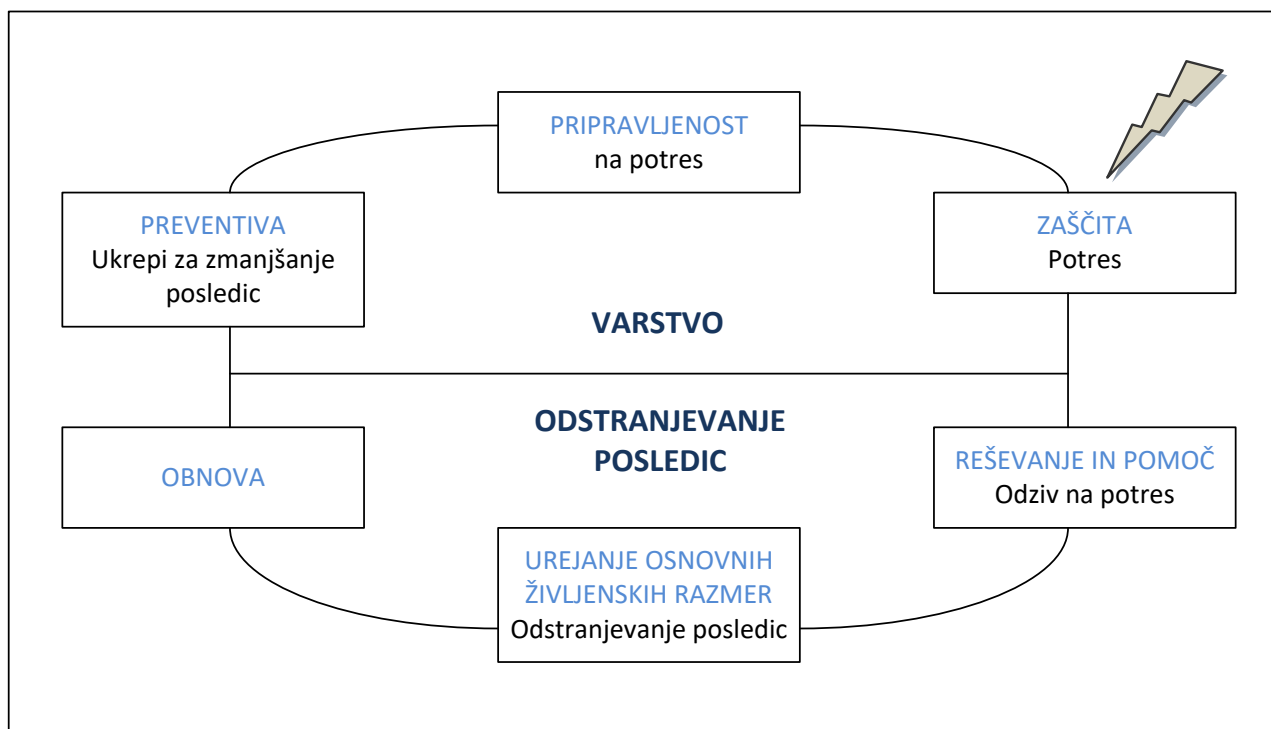
1.5 UKREPI ZA ZMANJŠANJE POSLEDIC POTRESA

Najpomembnejši ukrepi za preprečevanje in zmanjšanje posledic potresa so:

- potresno odporna gradnja (predpisane zahteve za novogradnjo, sanacijo in utrditev objektov, postopki za ocenjevanje po potresu poškodovanih objektov ter popotresno sanacijo),
- načrtovanje delovanja sistema ZRP (usposabljanje in opremljanje sil za ZRP ter izdelava in dopolnjevanje načrtov ZiR ob potresu),
- sistematično spremljanje in proučevanje potresne dejavnosti (državna mreža potresnih opazovalnic),
- priprava programov potresne sanacije ter utrjevanja stanovanjskih in pomembnih javnih objektov s področja vzgoje in izobraževanja, varstva otrok, nege starejših občanov in drugih posebnih skupin prebivalcev ter drugih javnih dejavnosti,
- pregled stanja pomembnih infrastrukturnih sistemov (zlasti cest, železnic, mostov, podvozov, nadvozov, predorov, itn.) s ciljem ugotoviti potresno odpornost in ranljivost ter po potrebi zagotoviti povečanje potresne odpornosti teh objektov,

- pregled stanja pomembnih industrijskih objektov ter objektov v katerih se skladiščijo, shranjujejo ali izdelujejo nevarne snovi ter objektov virov večjega in manjšega tveganja za okolje ter po potrebi zagotoviti povečanje potresne odpornosti teh objektov,
- ustrezna organizacija in delovanje zdravstvene in socialne službe v primeru potresa z močnimi poškodbami,
- izboljšati pripravljenosti na potres, kar se zagotavlja z izobraževanjem prebivalcev za boljši odziv pri potresu, z usposabljanjem organov vodenja v ZRP ter upravnih organov na lokalni in državni ravni ter s pripravo akcijskih načrtov za reševanje.

Varstvo pred potresi v celoti obsega preventivo, vzpostavitev in vzdrževanje pripravljenosti za ZRP ter odpravljanje posledic potresa in potresno obnovo. Za potrese namreč velja, da potresov ne moremo ne napovedati ne preprečiti, lahko pa ublažimo njihove posledice na sprejemljiv obseg.

2 OBSEG NAČRTOVANJA

2.1 TEMELJNE RAVNI NAČRTOVANJA

Načrt oziroma dele načrta zaščite in reševanja ob potresu izdelajo nosilci načrtovanja:

- izpostava URSZR (v nadaljevanju regija) in
- občine.

Obveznost izdelave načrta oziroma dela načrta zaščite in reševanja ob potresu za posameznega nosilca načrtovanja je opredeljena glede na Oceno potresne ogroženosti v Zahodnoštajerski regiji, v2.0, številka 842-14/2013-32 z dne 24. 12. 2013 v povezavi s preglednico 2, in glede na končno uvrstitev nosilca načrtovanja v določen razred ogroženosti. Obveznosti nosilcev načrtovanja iz preglednice 2 predstavljajo minimalne zahteve. Vsak nosilec načrtovanja se lahko odloči tudi za večji obseg načrtovanja.

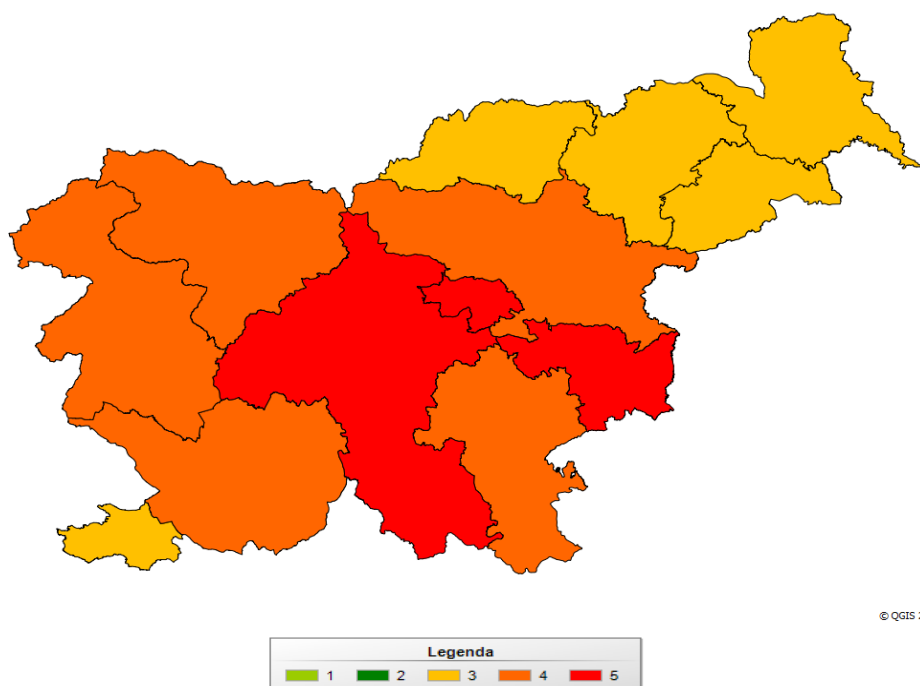
Preglednica 2: Obveznosti nosilcev načrtovanja

Razred ogroženosti	Obveznosti nosilcev načrtovanja
1	Potrebno je izdelati dokumente, v katerih se določi zagotavljanje pomoči potresno prizadetim območjem v silah in sredstvih za ZRP; ni potrebno izdelati načrta zaščite in reševanja v celoti, dela načrta oziroma dokumentov za izvajanje določenih zaščitnih ukrepov in nalog ZRP.
2	Potrebno je izdelati dokumente, v katerih se določi zagotavljanje pomoči potresno prizadetim območjem v silah in sredstvih za ZRP; ni potrebno izdelati načrta zaščite in reševanja v celoti, priporočljivo pa je pripraviti dokumente, v katerih se določi način obveščanja ter se razdela izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog ZRP.
3	Potrebno je izdelati del načrta zaščite in reševanja oziroma dokumente, v katerih se določita način obveščanja in zagotavljanje pomoči potresno prizadetim območjem v silah in sredstvih za ZRP ter se razdela izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog ZRP.
4	Potrebno je v celoti izdelati samostojen načrt zaščite in reševanja ob potresu.
5	Potrebno je v celoti izdelati samostojen načrt zaščite in reševanja ob potresu.

Temeljni načrt zaščite in reševanja ob potresu je **državni načrt**. Državni načrt zaščite in reševanja ob potresu je izdelan za potres intenzitete VIII EMS ali višje stopnje po evropski potresni lestvici EMS-98 (v nadaljevanju potres intenzitete VIII EMS ali višje stopnje). S tem načrtom se urejajo zaščitni ukrepi in naloge ZRP.

Regijski Načrt zaščite in reševanja ob potresu je podrobneje razčlenjeni državni načrt zaščite in reševanja ob potresu. Regija je v tem primeru območje, ki ga organizacijsko pokriva Izpostava URSZR Celje.

Zahodnoštajerska regija spada v razred ogroženosti 4 (zelo velika stopnja ogroženosti 1), zato v celoti izdelata samostojen načrt zaščite in reševanja ob potresu.

Slika 4: Potresna ogroženost regij (vir: Ocena potresne ogroženosti RS, 2013)

Preglednica 3: Število občin, razvrščenih po razredih ogroženosti ob potresu

Regija	1. razred ogroženosti	2. razred ogroženosti	3. razred ogroženosti	4. razred ogroženosti	5. razred ogroženosti	Skupno število občin	Razred ogroženosti regije
Zahodno štajerska	0	0	15	15	3	33	4
SKUPAJ	0	0	15	15	3	33	

Občinski načrti zaščite in reševanja se, skladno z določili Uredbe o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Uradni list RS, številka 24/12, 78/16 in 26/19), izdelajo v celoti za potres v občinah na potresnem območju, kjer je možen potres intenzitete VIII EMS ali višje stopnje (4. in 5. razred ogroženosti).

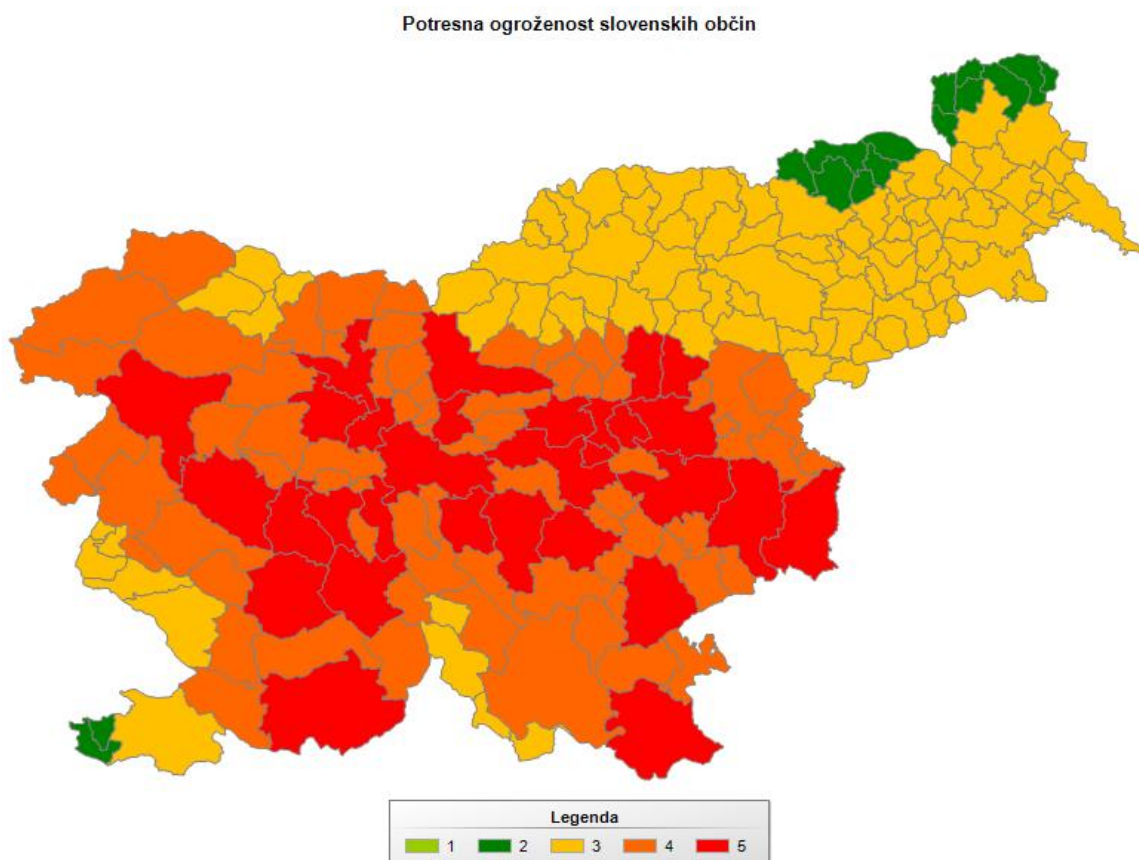
Občine, ki spadajo v razred ogroženosti 3, izdelajo del načrta zaščite in reševanja oziroma dokumente, v katerih se določita način obveščanja in zagotavljanje pomoči potresno prizadetim območjem v silah in sredstvih za ZRP ter se razdela izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog ZRP.

Občine, ki spadajo v razred ogroženosti 4 in 5, v celoti izdelajo samostojen načrt zaščite in reševanja ob potresu.

Preglednica 4: Razvrstitev občin v razred ogroženosti ob potresu

REGIJA	OBČINA	RAZRED OGROŽENOSTI
		OBČINE
ZAHODNOŠTAJERSKA	Bistrica ob Sotli	4
(33 občin)	Braslovče	4
	Celje	5
	Dobje	4
	Dobrna	3
	Gornji Grad	4
	Kozje	4
	Laško	5
	Ljubno	3
	Luče	3
	Mozirje	3
	Nazarje	4
	Podčetrtek	4
	Polzela	4
	Prebold	4
	Radeče	4
	Rečica ob Savinji	3
	Rogaška Slatina	3
	Rogatec	3
	Slovenske Konjice	3
	Solčava	3
	Šentjur	4
	Šmarje pri Jelšah	4
	Šmartno ob Paki	3
	Šoštanj	3
	Štore	4
	Tabor	4
	Velenje	3
	Vitanje	3
	Vojnik	3
	Vransko	4
	Zreče	3
	Žalec	5

Slika 5: Potresna ogroženost slovenskih občin (vir: Ocena potresne ogroženosti v ZŠR, 2013)

Organizacije, ki opravljajo vzgojno-izobraževalno, socialno, zdravstveno ali drugo dejavnost, ki obsega tudi oskrbo ali varovanje 30 ali več oseb in so na potresnem območju, na katerem je mogoč potres intenzitete VIII EMS ali višje stopnje (Občine Celje, Laško in Žalec), načrtujejo skladno z občinskimi načrti zaščite in reševanja ter načrti dejavnosti, bolnišnice pa tudi skladno z regijskimi načrti in državnim načrtom potrebno izvedbo zaščitnih ukrepov ter nalog ZRP.

Pristojni organi in službe občinske uprave po potrebi izdelajo načrte dejavnosti kot dodatek k občinskim ali k regijskim načrtom zaščite in reševanja.

Rok za izdelavo in uskladitev načrtov dejavnosti je največ šest mesecev od sprejetja regijskega načrta zaščite in reševanja ob potresu.

2.2 PROJEKT IN APLIKACIJE POTROG – POTRESNA OGROŽENOST ZA POTREBE CZ

Za vsestransko in boljšo pripravljenost na potres je bil izveden razvojno raziskovalni projekt POTROG v okviru katerega so bile izdelane strokovne podlage in orodja, ki so namenjene splošni in strokovni javnosti. V okviru celotnega projekta POTROG je bilo razvitih več spletnih aplikacij, ki so dostopne na [spletni strani](#) in sicer:

1. Aplikacija »OCENI SVOJO STAVBO« je namenjena splošni javnosti, ki lahko s pomočjo aplikacije grobo oceni poškodovanost poljubne stanovanjske, poslovne ali poslovno-stanovanjske stavbe ob potresu. Aplikacija ima obliko spletnega vprašalnika. Rezultat vprašalnika je okvirna ocena verjetnosti za posamezno kategorijo poškodovanosti izbrane stavbe v primeru potresa podane intenzitete.
2. Aplikacija »OCENA POSLEDIC POTRESA« služi kot podlaga za načrtovanje ukrepov zaščite in reševanja ob potresu, zato je aplikacija namenjena predvsem načrtovalcem zaščite in reševanja ter štabom civilne zaščite. S pomočjo aplikacije lahko uporabnik v primeru potresa, na podlagi informacije o lokaciji in intenziteti, zelo hitro izdela prve ocene o obsegu potresa. Z aplikacijo lahko določi katere občine so bile najbolj prizadete, poškodovanost stavb (porušene, močno poškodovane, nepoškodovane, neocenjene stavbe) in število ogroženih ljudi v njih. Aplikacija omogoča tudi vizualizacijo posledic potresa in jo je možno uporabljati tudi kot učni pripomoček za preigravanje različnih scenarijev potresa.
3. Aplikacija »BAZA INDIVIDUALNO OCENJENIH STAVB« je namenjena splošni javnosti, ki lahko pregleduje, ali je potresna odpornost objekta individualno ocenjena.
4. Aplikacija »ZASEDENOST STAVB« je namenjena za interno uporabo URSZR. Omogoča vizualizacijo dnevnega modela in prikaz primerjave izbrane stavbe glede na oba scenarija, ki sta predvidena za primer možnosti potresa – dnevni in nočni scenarij.
5. Aplikacija »ANALIZA PREVOZNOSTI CEST« je namenjena je URSZR za pomoč pri načrtovanju posledic potresa.
6. Aplikacija »OCENA POŠKODOVANOSTI IN UPORABNOSTI STAVB (USB ključek)« je namenjena URSZR za pomoč pri popisu poškodovanosti s standardnim obrazcem (tiskanim). Omogoča avtomatsko pred izpolnjevanje obrazcev z individualnimi podatki iz obstoječih javnih registrov za izbrano potresno območje in pripravo obrazcev za tisk. To posledično na terenu omogoča hitrejšo izpolnjevanje vprašalnikov, v zbirnem centru pa hiter vnos podatkov v bazo za statistične namene analize stanja na terenu. Inovativnost aplikacije je tudi v tem, da je zasnovana kot samostojna aplikacije, ki podpira proces popisovanja brez uporabe interneta, katerega delovanje bo v primeru močnega potresa v nekaterih predelih predvidoma močno okrnjeno.

3 ZAMISEL IZVAJANJA ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

3.1 TEMELJNE PODMENE NAČRTA

Temeljne podmene načrta zaščite in reševanja ob potresu so:

1. Regijski načrt zaščite in reševanja se izdelava za potres intenzitete VI EMS ali višje stopnje ne glede na to, katero območje v Zahodnoštajerski regiji prizadene, in ne glede na žarišče potresa. Posamezni dokumenti se lahko izdelajo za nižje intenzitete potresa.
2. Varstvo pred potresom zagotavljajo v okviru svojih pristojnosti oziroma pravic in dolžnosti državljani in drugi prebivalci Zahodnoštajerske regije kot posamezniki, prebivalci prostovoljno organizirani v društva in druge nevladne organizacije, ki se ukvarjajo z ZRP, javne reševalne službe, podjetja, zavodi in druge organizacije, katerih dejavnost je pomembna za ZRP, ter občine in regijski organi. Varstvo pred potresi zagotavlja tudi potresno varna gradnja.
3. Varnost prebivalcev ob potresu ni odvisna samo od potresne ranljivosti zgradb, v katerih prebivajo, temveč tudi od potresne ranljivosti drugih zgradb. Prebivalci namreč veliko časa preživijo v vrtcih, šolah, na delovnih mestih, v domovih za ostarele, bolnišnicah. Skladno z Uredbo o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Uradni list RS, številka 24/12 in 78/16) morajo načrte zaščite in reševanja izdelati tudi organizacije, ki opravljajo vzgojno-izobraževalno, socialno, zdravstveno ali drugo dejavnost, ki obsega tudi oskrbo ali varovanje 30 ali več oseb, če so na potresno ogroženem območju in načrtujejo izvedbo potrebnih zaščitnih ukrepov ter nalog ZRP v skladu z občinskimi in regijskimi načrti zaščite in reševanja ter načrti dejavnosti.
4. Življenja ljudi so po potresu ogrožena zaradi poškodb objektov in naprav, namenjenih proizvodnji, predelavi, uporabi, prevozu, pretovarjanju, skladiščenju in odstranjevanju nevarnih snovi (strupene, vnetljive, eksplozivne, oksidacijske), zaradi pojava radioaktivnih snovi v okolju (kontaminacija okolja), poškodb ali poružitve visokih pregrad na vodnih zbiralnikih, poružitve mostov in druge prometne infrastrukture ter poškodb na električnih, plinskih in drugih napeljavah ipd. V občinskih načrtih zaščite in reševanja se določijo organizacije, katerih dejavnost lahko pomeni nevarnost za nastanek nesreče in morajo pri izdelavi načrtov zaščite in reševanja upoštevati mogoče verižne nesreče.
5. Prebivalci na potresno ogroženem območju morajo biti pravočasno in objektivno obveščeni o pričakovanih nevarnostih potresa, o ravnanju ob njem, o izvajanju osebne in vzajemne pomoči, načrtih in ukrepih za zmanjšanje in odpravo posledic ter o posledicah potresa.
6. Če lokalni viri na prizadetem območju ne zadoščajo za učinkovito ZRP, zaprosijo za pomoč sosednjo občino oziroma regijo.
7. Republika Slovenija ob potresu intenzitete VIII EMS ali višje stopnje lahko za pomoč zaprosi države, s katerimi ima sklenjen dvo in večstranske sporazume o sodelovanju, mednarodne organizacije in preko mehanizma CZ EU.

3.2 KONCEPT IZVEDBE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

3.2.1 Koncept odziva ob potresu

Koncept odziva ob potresu temelji na posledicah, ki jih povzroči potres na ljudeh, naravi in objektih. Klasifikacijo potresa (po evropski potresni lestvici) in epicenter potresa določi Agencija RS za okolje, Urad za seizmologijo in geologijo.

- **POTRES intenzitete do vključno V stopnje po evropski potresni lestvici EMS: Ljudje zaznajo potres, ne povzroči pa poškodb na objektih.** Urad za seizmologijo in geologijo dokumentira potres in obvesti javnost o vsakem potresu, ki ga s svojimi čutili lahko zaznajo prebivalci na območju Zahodnoštajerske.
- **POTRES intenzitete VI ali VII stopnje po evropski potresni lestvici EMS: poškodbe na objektih.**
- **POTRES intenzitete VIII EMS ali višje stopnje po evropski potresni lestvici EMS: poškodbe in mogoče smrtne žrtve pri ljudeh, močne poškodbe ali rušenje objektov.**

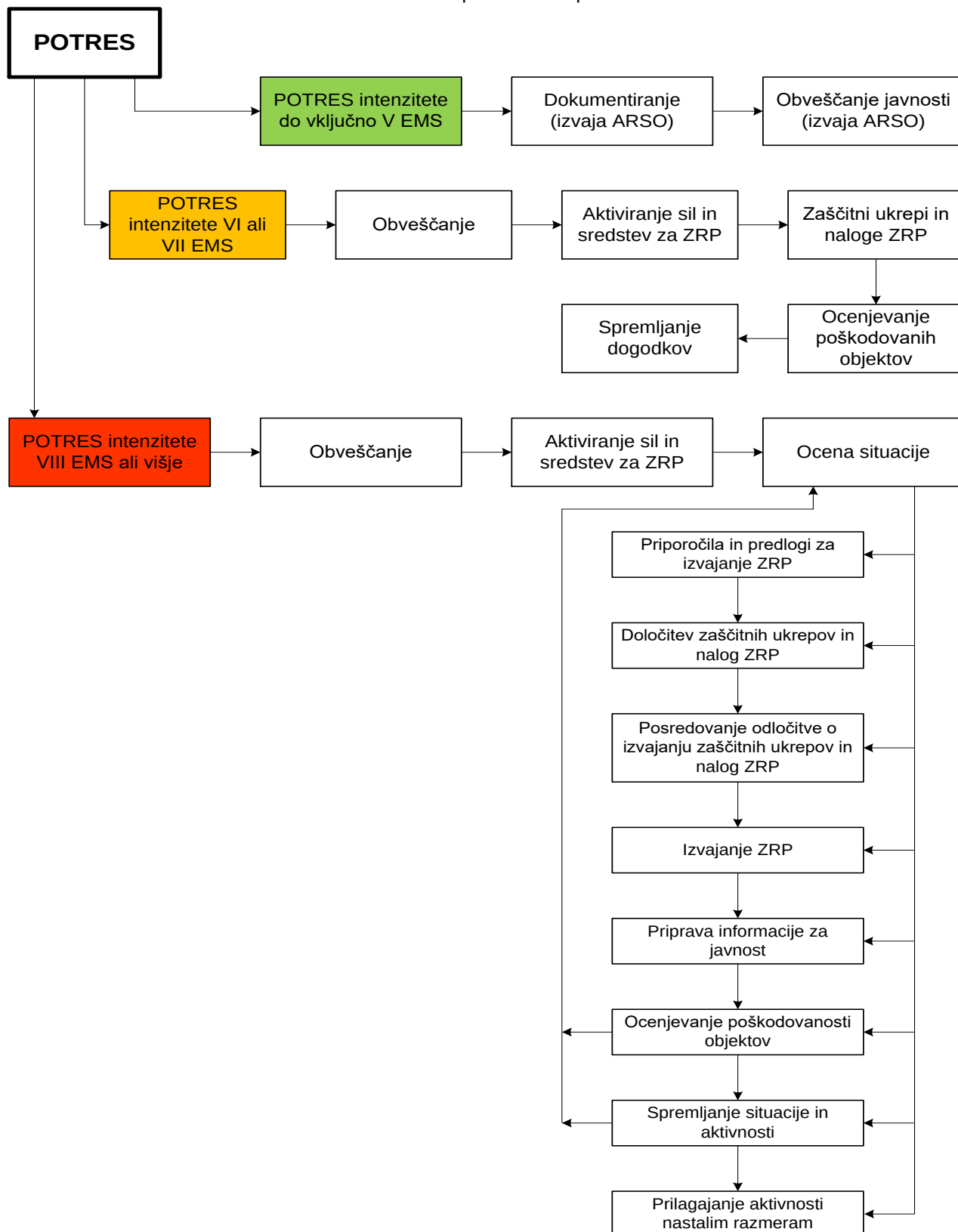
Preglednica 5: Kratka oblika evropske potresne lestvice predstavlja zelo poenostavljen in posplošen pregled lestvice. Uporabljamo jo za izobraževalne namene. Opomba: kratka oblika lestvice ne zadostuje za natančno opredelitev intenzitet (vir: Gruenthal, ur., 1998).

EMS-98 intenziteta	Naziv	Značilni učinki (povzeto)
I	Nezaznaven	Ljudje ga ne zaznajo.
II	Komaj zaznaven	V hišah ga čutijo redki posamezniki v mirovanju.
III	Šibek	V zaprtih prostorih ga čutijo posamezniki. Mirujoči čutijo zibanje ali rahlo tresenje.
IV	Zmeren	V zaprtih prostorih ga čutijo mnogi, na prostem pa redki posamezniki. Posamezniki se zbudijo. Okna in vrata zaropotajo, posode zažvenketajo.
V	Močan	V zaprtih prostorih ga čuti večina, na prostem pa posamezniki. Mnogi se zbudijo. Posamezniki se prestrašijo. Ljudje čutijo tresenje celotne stavbe. Viseči predmeti vidno zanihajo. Majhni predmeti se premaknejo. Vrata in okna loputajo.
VI	Z manjšimi poškodbami	Mnogi ljudje se prestrašijo in zbežijo na prosto. Nekateri predmeti padejo na tla. Mnoge stavbe utrpijo manjše nekonstruktivske poškodbe (lasaste razpoke, odpadanje manjših kosov ometa).
VII	Z zmernimi poškodbami	Večina ljudi se prestraši in zbeži na prosto. Stabilno pohištvo se premakne iz svoje lege in številni predmeti padejo s polic. Mnoge dobro grajene navadne stavbe so zmerno poškodovane: majhne razpoke v stenah, odpadanje ometa, odpadanje delov dimnikov; na starejših stavbah se lahko pojavijo velike razpoke v stenah in se porušijo predelne stene.
VIII	Z močnimi poškodbami	Mnogi ljudje s težavo lovijo ravnotežje. Pojavijo se velike razpoke na stenah mnogih stavb. Pri posameznih dobro grajenih navadnih stavbah se porušijo stene, slabo grajene stavbe se lahko porušijo.
IX	Rušilen	Splošna panika. Mnogi slabo grajeni objekti se porušijo. Tudi dobro grajene navadne stavbe so zelo močno poškodovane: porušitve sten in delne porušitve stavb.
X	Zelo rušilen	Mnogo navadnih dobro zgrajenih stavb se poruši.
XI	Uničujoč	Večina navadnih dobro zgrajenih stavb se poruši, uničene so celo nekatere stavbe z dobro potresno odporno konstrukcijo.
XII	Popolnoma uničujoč	Skoraj vse stavbe so uničene.

Barvna legenda:

zelena	ni učinkov
rumena	intenziteta se določa na podlagi učinkov na ljudi in predmete
rdeča	intenziteta se določa na podlagi učinkov na stavbe (poškodbe), ljudi in predmete

Slika 6: Koncept odziva ob potresu

3.3 UPORABA NAČRTA

Regijski načrt zaščite in reševanja ob potresu se aktivira, ko pride do potresa intenzitete VI EMS ali višje stopnje v katerem koli delu Zahodnoštajerske regije.

Regijski načrt zaščite in reševanja se aktivira tudi, ko občine ZŠR niso same sposobne izvajati ukrepe in naloge oz. ko zaprosijo za pomoč.

Regijski načrt se aktivira tudi, ko za pomoč ob potresu zaprosi druga oz. sosednja regija.

Na podlagi ocene nesreče in posledic se poveljnik CZ Zahodnoštajerske odloči o izvajanju načrta delno ali v celoti.

Odločitev o aktiviranju regijskega načrta sprejme s sklepom poveljnik CZ ZŠR.

Sklep o preklicu izvajanja posameznih zaščitnih ukrepov in nalog sprejme pristojni poveljnik CZ ali vodja intervencije, ki je ukrepe sprejel.

D-19	Vzorec sklepa o aktiviranju načrta ZiR ob nesreči
D-20	Vzorec sklepa o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog ZRP

4 SILE IN SREDSTVA ZA ZRP TER VIRI ZA IZVAJANJE NAČRTA

4.1 ORGANI IN ORGANIZACIJE, KI SODELUJEJO PRI IZVEDBI NALOG IZ REGIJSKE PRISTOJNOSTI

4.1.1 Državni organi v regiji

- Uprava RS za zaščito in reševanje, Izpostava Celje,
- Policijska uprava Celje,
- Slovenska vojska,
- Centri za socialno delo,
- Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin,
- Agencija RS za okolje.

P-03/1	Splošni podatki o Agenciji RS za okolje
D-22	Načrt dejavnosti Izpostave URSZR Celje
D-22/R-2	Načrt dejavnosti PU Celje ob naravnih in drugih nesrečah
D-22/R-8	Načrt dejavnosti CSD Savinjsko-Šaleška ob naravnih in drugih nesrečah
D-22/R-9	Načrt dejavnosti CSD Celje ob naravnih in drugih nesrečah

4.1.2 Javne službe regijskega pomena

- Bolnišnice,
- Zdravstveni domovi,
- Reševalne službe NMP,
- Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano (NLZOH), Lokacija Celje,
- Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Celje,
- Zavod za šolstvo Celje,
- Nacionalni inštitut za javno zdravje, OE Celje.

P-27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
D-22/R-6	Načrt organizacije zdravstvene službe SB Celje v masovnih nesrečah

4.1.3 Sile za zaščito, reševanje in pomoč na regijski ravni

4.1.3.1 Regijski organi vodenja CZ

- Poveljnik CZ Zahodnoštajerske regije,
- Namestnik poveljnika CZ Zahodnoštajerske regije,
- Štab CZ za Zahodnoštajersko regijo.

P-1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba CZ
P-2	Podatki o odgovornih osebah v URSZR Izpostavi Celje
D-2	Načrt URSZR za zagotovitev prostorskih in drugih pogojev za delo poveljnika CZ ZŠR in Štaba CZ ZŠR
D-025	Opomnik za delo poveljnika CZ ZŠ in članov Štaba CZ ZŠ ob potresu

4.1.3.2 Enote in službe CZ

- Oddelek za RKB izvidovanje,
- Regijska enota za tehnično reševanje,
- Regijski logistični center,
- Regijska služba za podporo,
- Enota za popolnitev Regijskega centra za obveščanje,
- Informacijski center.

P-3	Pregled regijskih sil za zaščito, reševanje in pomoč
P-4	Podatki o regijskih organih, službah in enotah CZ
D-5	Navodilo za organiziranje in vodenje informacijskega centra

4.1.3.3 Gasilske enote, društva, podjetja in organizacije

- Gasilske enote širšega regijskega pomena (GEŠP),
- Prostovoljna gasilska društva,
- Območna združenja rdečega križa Slovenije,
- Slovenska Karitas,
- Javna komunalna podjetja,
- Cestna podjetja,
- Združenja tabornikov in skavtov,
- Gorska reševalna služba,
- Jamarska reševalna služba,
- Radioamaterji,
- Enote reševalcev z reševalnimi psi.

P-05/4	Podatki o odgovornih osebah gasilskih zvez Zahodnoštajerske regije
P-06/3	Seznam vodnikov reševalnih psov regijske enote za iskanje zasutih v ruševinah (ERP)
P-07/1	Seznam vodij in namestnikov reševalnih postaj PZS
P-08/1	Operativni seznam GRS - Postaja Celje
P-08/2	Operativni seznam zdravnikov reševalcev
P-08/3	Operativni seznam zdravnikov letalcev reševalcev
P-08/4	Operativni seznam medicinskih tehnikov
P-08/6	Lista vodniki reševalnih psov GRS - iskanje zasutih v snežnih in zemeljskih plazovih in iskanje pogrešanih oseb na terenu, predvsem v visokogorju
P-08/7	Območje delovanja in meje GRS - Postaja Celje
P-08/8	Navodilo za aktiviranje reševalcev GRS Maribor
P-08/10	Obrazec - prijava nesreče v gorah
P-09/1	Pregled pristojnih oseb za odobritev aktiviranja JRS
P-09/1-1	Seznam pristojnih za aktiviranje JRS - Seznam jamarskih reševalcev RC JRS Velenje
P-09/2	Spisek vseh jamarskih reševalcev RC JRS Velenje razvrščenih po aktivnostih v skupine
P-09/3	Spisek specialnosti JRS: letalci, zdravniki, potapljači, minerji, zveze, skladišče
P-09/4	Pozivni znaki JRS
P-09/5	Navodilo za aktiviranje reševalcev JRS pri Jamarski zvezi Slovenije

P-09/6	Obrazec - Prijava nesreče v jami
P-010/1	Seznam članov Zveze tabornikov Slovenije, vključenih v regijsko enoto za postavitve začasnih prebivališč na območju Zahodnoštajerske regije
P-010/2	Načrt za aktiviranje posebnih enot Zveze tabornikov Slovenije za postavitve začasnih prebivališč
P-010/3	Seznam enot za postavitve začasnih prebivališč pri ZSKSS
P-010/4	Načrt za aktiviranje enot za postavitve začasnih prebivališč, organiziranih pri ZSKSS
P-010/5	Merila za organiziranje, usposabljanje in opremljanje enot za postavitve začasnih prebivališč, organiziranih pri ZSKSS
P-11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P-12	Pregled gasilskih enot širšega pomena s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P-012/15	Pregled podjetij, ki upravljajo z vodnimi pregradami
P-012/18	Pregled osnovnih šol z odgovorno osebo
P-012/19	Pregled srednjih šol z odgovorno osebo
P-012/20	Pregled otroških vrtcev z odgovorno osebo
P-24	Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju
P-25	Pregled človekoljubnih organizacij

4.1.3.4 Regijske komisije

V primeru močnejšega in rušilnega potresa je potrebno takoj pristopiti k ocenjevanju uporabnosti poškodovanih objektov in ocenjevanju povzročene škode. Na ravni regije so organizirane regijske komisije:

- Regijska komisija za ocenjevanje škode ob naravnih in drugih nesrečah,
- Regijska komisija za presojo poškodovanosti in uporabnosti objektov.

P-33	Seznam članov regijske komisije za ocenjevanje škode
P-32	Regijska komisija za popis ter oceno poškodovanosti objektov ob naravnih in drugih nesrečah
D-16	Vzorec zapisnika o poškodovanosti gradbenih objektov in infrastrukture

4.2 MATERIALNO-TEHNIČNA SREDSTVA ZA IZVAJANJE NAČRTA

Materialno-tehnična sredstva sestavljajo:

- zaščitno in reševalno opremo ter orodje (sredstva za osebno in skupinsko zaščito, opremo, vozila ter tehnična in druga sredstva, ki jih potrebujejo strokovnjaki, reševalne enote, službe in reševalci),
- materialna sredstva za ZRP iz državnih rezerv,
- sredstva pomoči (živila, pitna voda, zdravila in drugi predmeti in sredstva, ki so namenjena brezplačni razdelitvi ogroženim prebivalcem),
- drugo.

Za izvajanje zaščite, reševanja in pomoči v primeru potresa se uporabijo obstoječa sredstva, ki se jih zagotavlja na podlagi predpisanih merila za organiziranje, opremljanje in usposabljanje sil za zaščito, reševanje in pomoč. O pripravljenosti in aktiviranju sredstev iz popisa za potrebe regijskih enot in služb CZ ter drugih sil za zaščito in reševanje odloča poveljnik CZ za Zahodnoštajersko ozirom njegov namestnik.

P-04/11	Pregled sredstev iz popisa, razporejenih v regijske enote, službe in druge sile ZRP
P-6	Pregled osebne in skupne opreme ter sredstev pripadnikov regijskih enot za zaščito, reševanje in pomoč
P-102	Pregled-ocena posledic potresa

4.3 PREDVIDENA FINANČNA SREDSTVA ZA IZVAJANJE NAČRTA

Stroške v zvezi delovanja regijskih enot in služb za CZ in štaba CZ za Zahodnoštajersko zagotavlja URSZR.

Finančna sredstva sestavljajo:

- stroške aktiviranja in operativnega delovanja pripadnikov sil za ZRP (nadomestila oz. refundacije plače, prehrana, namestitve, prevozni stroški),
- stroške operativnega delovanja gasilskih enot (npr. goriva, maziva, gasilska sredstva itn.),
- stroške dodatnega vzdrževanja in servisiranja uporabljene opreme,
- stroške usposabljanja enot in služb,
- materialne stroške (prevozne stroške, storitve itn.),
- in drugo po potrebi.

D-1	Načrtovana finančna sredstva za izvajanje načrtov ZiR
-----	---

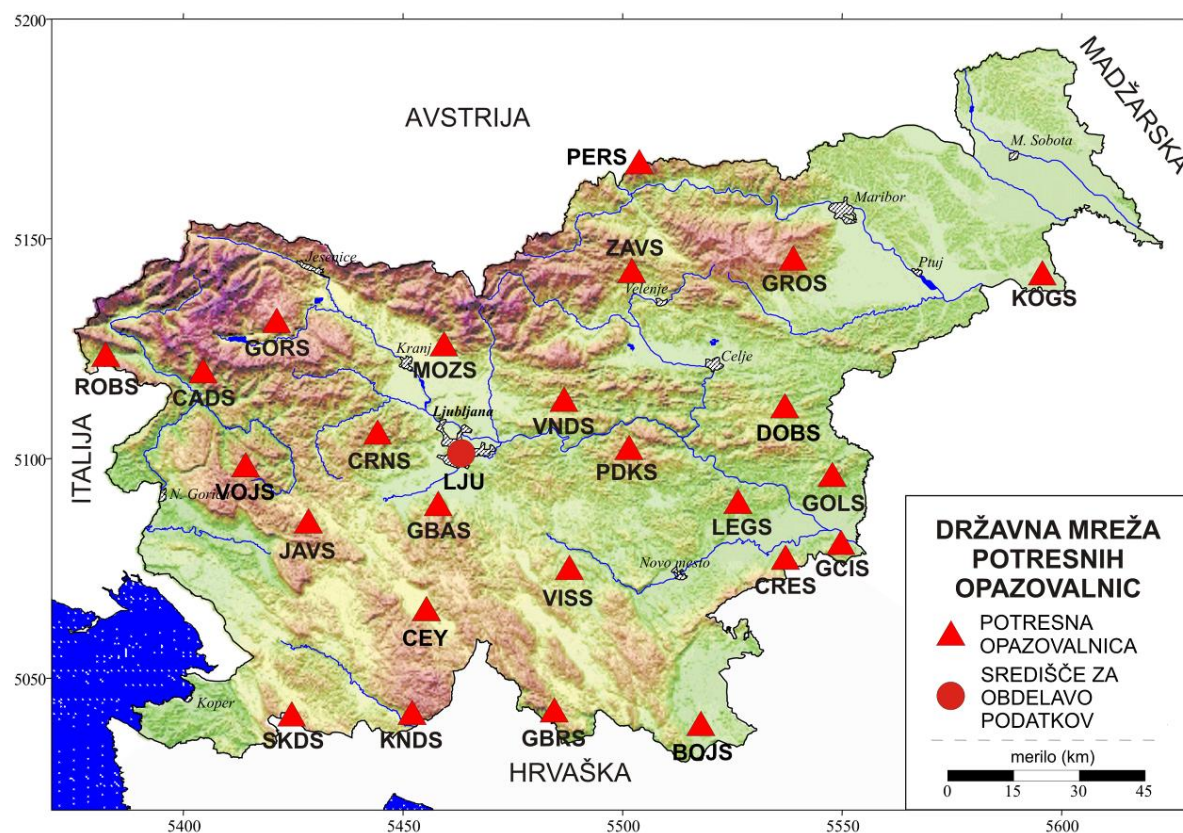
5 OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE

5.1 OPAZOVANJE POTRESNE DEJAVNOSTI

Opazovanje potresne dejavnosti na območju Zahodnoštajerske izvaja ARSO – Urad za seizmologijo in geologijo s stalnim spremljanjem in proučevanjem potresne dejavnosti. K uspešnemu opazovanju potresne dejavnosti pa lahko pripomore le dovolj gosto postavljena in kakovostno opremljena državna mreža potresnih opazovalnic.

Državna mreža potresnih opazovalnic zagotavlja potrebne podatke za spremljanje potresnih sunkov in omogoča samodejno obveščanje javnosti s preliminarnimi opredelitvami osnovnih značilnosti potresa najpozneje v desetih minutah po potresu.

Ob potresu intenzitete VI EMS ali višje stopnje vzpostavi ARSO – Urad za seizmologijo in geologijo lokalno mrežo prenosnih terenskih opazovalnic za spremljanje popotresnih sunkov.

Slika 7: Karta lokacij državnega omrežja potresnih opazovalnic (Agencija RS za okolje, Urad za seizmologijo in geologijo, 2010)

Opazovanje potresne dejavnosti obsega spremljanje potresne dejavnosti ter posredovanje podatkov in analiz organom in službam, pristojnim za ukrepanje. Prve preverjene podatke o potresu na območju Zahodnoštajerske lahko ARSO – Urad za seizmologijo in geologijo pripravi v 15 minutah oziroma najpozneje v eni uri po potresu.

5.2 OBVEŠČANJE O POTRESU

ARSO o vsakem potresu obvešča CORS, le-ta obvešča ReCO Celje šele ob potresu VI ali višje stopnje EMS.

Prvo obvestilo o potresu mora vsebovati podatke o:

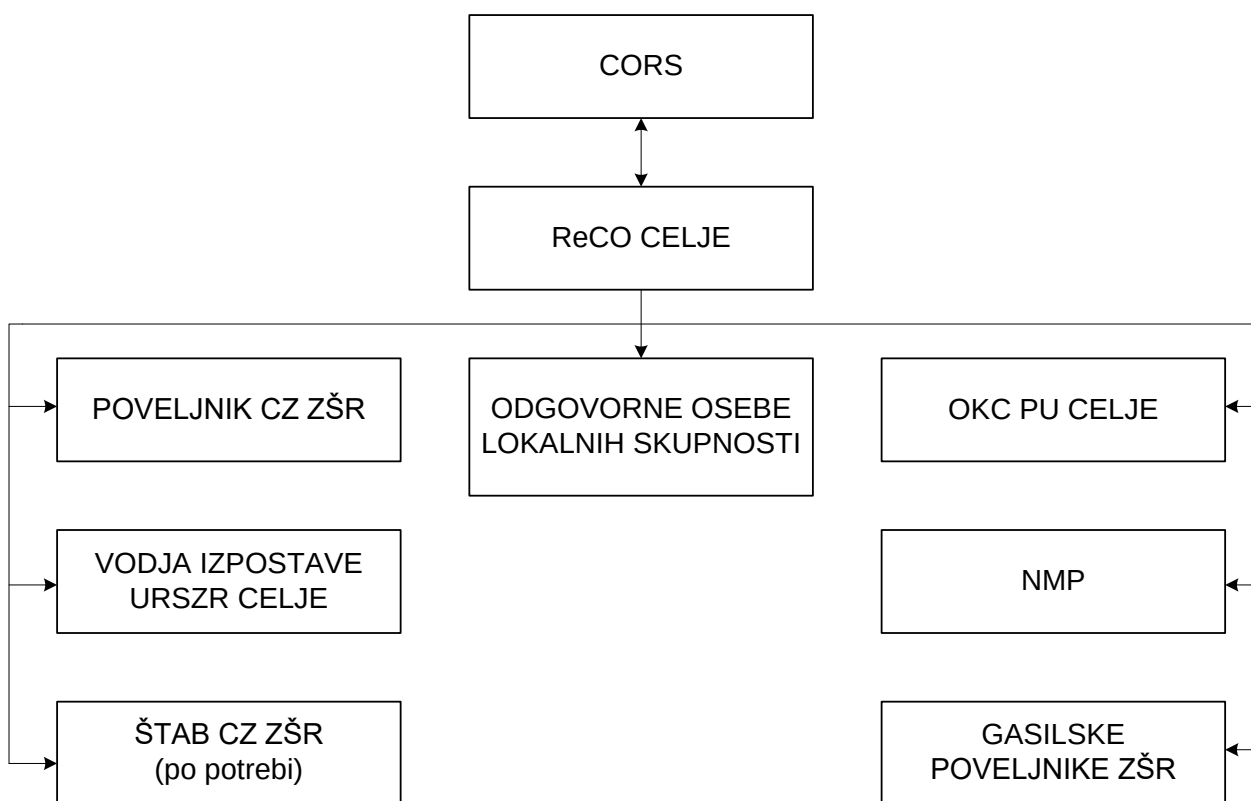
- času nastanka potresa,
- nadžarišču potresa,

- magnitudi potresa,
- preliminarno ocenjeni intenziteti potresa po evropski potresni lestvici EMS,
- območju, ki ga je prizadel potres.

5.2.1 Obveščanje pristojnih organov in služb na regijski ravni

ReCO Celje o potresu intenzitete višje od VI EMS na podlagi obvestila CORS obvešča:

- Poveljnika CZ ZŠR oziroma njegovega namestnika,
- Vodjo Izpostave URSZR Celje,
- Štab CZ ZŠR (po navodilu poveljnika CZ ZŠR oz. njegovega namestnika),
- Vodjo ReCO Celje,
- Odgovorne osebe lokalnih skupnosti:
 - ✓ župana prizadete občine oziroma drugo odgovorno osebo po seznamu odgovornih oseb v lokalni skupnosti,
 - ✓ poveljnika CZ prizadete občine oziroma njegovega namestnika,
- CORS (če ARSO ne pošlje informacij o potresu v 15 minutah oziroma najpozneje v eni uri, podatki iz ReCO na prizadetem območju (podatki pridobljeni na podlagi obvestil prebivalcev, pripadnikov CZ itn.), pa kažejo na potres intenzitete VIII ali višje stopnje),
- OKC PU Celje,
- NMP (pristojno in po potrebi še ostale),
- Regijska gasilska poveljnika v ZŠR,
- Gasilske poveljnike občin in poveljnike gasilskih zvez v ZŠR.

Shema 1: Obveščanje odgovornih oseb ob potresu

ARSO objavlja podatke o potresu in njegovih značilnostih na svoji [spletni strani](#).

Po potresu, občine takoj, ko je mogoče v ReCO poročajo o prvih posledicah potresa, o njegovem obsegu, številu poškodovanih in mrtvih ljudi in živali, porušeni objektih, poškodovani infrastrukturi ter o verižnih nesrečah, ki so nastale kot posledica potresa.

Za sprotno obveščanje organov lokalne skupnosti in državnih organov v regiji, ki ga je prizadel potres, ReCO Celje pripravlja dnevne in izredne informativne biltene o stanju na prizadetem območju, sprejetih ukrepih in izvajanju aktivnosti ZRP.

P-01/3	Seznam odgovornih oseb občin in poveljnikov CZ občin
P-15	Podatki o odgovornih osebah v regiji, ki se jih obvešča o nesreči
P-072/3	Telefonska številka na kateri lahko državljani dobijo informacijo o nesreči
D-4	Načrt zagotavljanja zvez ob nesreči

5.2.2 Obveščanje prebivalcev na prizadetem območju

Za obveščanje prebivalcev na prizadetem območju so pristojne občine, ki načine in oblike obveščanja podrobneje razdelajo v načrtih zaščite in reševanja ob potresu. Občine prek osrednjih in lokalnih medijev in na druge krajevno običajne načine prebivalce obveščajo o razmerah na prizadetem območju, izvajanju osebne in vzajemne zaščite ter o izvajanju zaščitnih ukrepov in nalog ZRP. Navodila ogroženim prebivalcem o zaščitnih ukrepih so odvisna od nevarnosti.

Obveščanje prebivalcev na prizadetem območju mora biti usklajeno z obveščanjem splošne javnosti.

V občinskih načrtih zaščite in reševanja ter v posameznih delih načrtov zaščite in reševanja se podrobneje razdelja obveščanje na območju občine.

Ob potresu intenzitete VIII EMS ali več se v ZŠR organizira informacijski center v katerem so predstavniki socialne službe, humanitarnih organizacij, poizvedovalne službe, službe za zaščito in reševanje ter drugih služb javnega pomena. Informacijske centre lahko organizirajo tudi prizadete občine. Preko sredstev javnega obveščanja se čimprej objavi posebno telefonsko številko, na kateri svojci domnevnih žrtev potresa lahko dobijo prve informacije o nesreči in njenih posledicah.

Prek informacijskih centrov prebivalci dobijo informacije o:

- posledicah potresa (materialni škodi, poškodovanih, pogrešanih, evakuiranih, mrtvih, porušeni/delno porušeni objekti),
- vplivu potresa na prebivalce in okolje,
- pomoči, ki jo lahko pričakujejo,
- ukrepih za omilitev posledic potresa,
- izvajanju osebne in vzajemne zaščite,
- sodelovanju pri izvajanju zaščitnih ukrepov,
- o oceni poškodovanosti objektov in primernosti za bivanje.

D-5	Navodilo za organiziranje in vodenje informacijskega centra
-----	---

5.2.3 Obveščanje splošne javnosti

Ljudje, ki živijo na območjih, izpostavljenih potresnemu tveganju, morajo biti seznanjeni s potresno nevarnostjo. Javnost mora biti o nesreči pravočasno in korektno obveščena, tako o obsegu nesreče in njenih posledicah kot tudi o aktivnostih za odpravo posledic.

Po aktiviranju regijskega načrta ZiR ob potresu je za obveščanje javnosti o izvajanju nalog zaščite, reševanja in pomoči iz regijske pristojnosti odgovoren poveljnik CZ ZŠR in vodja Izpostave URSZ Celje v skladu s svojimi pristojnostmi. Naloge na področju obveščanja javnosti organizira in usklajuje Izpostava URSZR Celje v sodelovanju s poveljnikom CZ ZŠR ter članom štaba CZ ZŠR odgovornim za obveščanje javnosti:

- organizira in vodi tiskovno središče,

- pripravlja skupna sporočila za javnost,
- organizira in vidi tiskovno konferenco,
- spremlja poročanje medijev.

Obveščanje javnosti ob nesrečah poteka v medijih, ki morajo po predpisih (25. člen Zakona o medijih (Uradni list RS, številka 110/06 – UPB1, 47/12, 22/16 in 39/16)) na zahtevo državnih organov, javnih podjetij in zavodov brez odlašanja brezplačno objaviti nujno sporočilo, povezano z resno ogroženostjo življenja, zdravja ali premoženja ljudi, kulturne in naravne dediščine ter varnosti države.

V takih primerih se sporočilo najprej pošlje za takojšnjo objavo naslednjim medijem:

- Televizija Slovenija,
- Radio Slovenija,
- Slovenska tiskovna agencija,
- Lokalna sredstva obveščanja.

ReCO Celje, na podlagi podatkov CORS, vsak dan za prejšnji dan pripravi dnevni informativni bilten o pomembnejših pojavih in dogodkih s področja zaščite in reševanja v državi in regiji in ga pošlje prejemnikom po seznamu. Ob potresu intenzitete VIII EMS ali višje stopnje se pripravi tudi izredni informativni bilten, ki ga praviloma prejmejo prejemniki po seznamu.

P-17	Seznam prejemnikov informativnega biltena
P-18	Seznam medijev, ko bodo posredovala obvestila o izvedenem alarmiranju in napotke za izvajanje zaščitnih ukrepov

5.3 ALARMIRANJE

Alarmiranje se izvaja ob potresu na naseljenem območju, ko so zaradi rušenj oziroma zaradi nastanka verižne reakcije ogrožena življenja ljudi, oziroma je potrebno pričeti z izvajanjem določenih zaščitnih ukrepov.

Alarmiranje prebivalstva izvede ReCO Celje na zahtevo:

- poveljnika CZ ZŠR oziroma v primeru odsotnosti njegovega namestnika,
- vodje Izpostave URSZR Celje,
- odgovorne osebe v občini in poveljnika CZ občine.

Proži se znak NEPOSREDNA NEVARNOST, ki mu sledi obvestilo o izvajanju zaščitnih ukrepov za prebivalce na ogroženem območju, preko radia, TV ali na druge predvidene načine.

Navodila za izvajanje ukrepov so:

- Navodilo prebivalcem o ukrepih za preprečevanje epidemij,
- Navodilo prebivalcem za izvajanje evakuacije,
- Navodilo za uporabo pitne vode in dezinfekcije,
- Navodilo prebivalcem za ravnanje ob potresu.

P-079/1	Znaki za alarmiranje ob nevarnosti naravnih in drugih nesreč
D-7/R-2	Navodilo – kako ravnamo ob potresu in kaj storiti po potresu
D-7/R-16	Navodilo – kako zagotoviti zdravo pitno vodo
D-7/R-22	Navodilo prebivalcem za izvajanje evakuacije

6 AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV ZA ZRP

6.1 AKTIVIRANJE REGIJSKIH ORGANOV VODENJA CZ IN NJIHOVIH STROKOVNIH SLUŽB

Po obvestilu in prvih poročilih o posledicah potresa intenzitete VI EMS in višje stopnje, poveljnik CZ ZŠR oziroma njegov namestnik presodi trenutne razmere in oceni situacijo. Na podlagi razsežnosti in posledic potresa ter zahtev prizadetih občin oziroma regij po pomoči sprejme odločitve o aktiviranju regijskega načrta, kar pomeni tudi aktiviranje sil in sredstev za ZRP.

Glede na oceno stanja in razsežnost potresa poveljnik CZ ZŠR aktivira oziroma skliče:

- Štab CZ ZŠR,
- Poveljnike in namestnike občinskih poveljnikov CZ,
- Komisijo za ocenjevanje škode (zaradi priprave prve ocene škode),
- Komisijo za ocenjevanje poškodovanosti in uporabnosti gradbenih objektov.

6.2 AKTIVIRANJE REGIJSKIH SIL IN SREDSTEV ZA ZRP

Enote, službe in druge operativne sestave sil za ZRP, ki so v regijski pristojnosti, aktivira ReCO Celje na podlagi odločitve:

- Poveljnika CZ ZŠR ali njegovega namestnika ali
- Vodje Izpostave URSZR Celje ali njegovega namestnika.

Zahtevo za aktiviranje enot, služb in drugih operativnih sestav sil za ZRP, ki so v regijski pristojnosti lahko podajo:

- vodja intervencije,
- župan prizadete občine,
- poveljnik CZ občine oziroma njegov namestnik,
- poslovodni organ gospodarske družbe, zavoda ali druge organizacije, ki mora skladno s predpisi o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami izdelati načrt zaščite in reševanja,
- vodja Izpostave URSZR Celje ali njegov namestnik.

Aktiviranje enot, služb in drugih operativnih sestav sil za ZRP, ki so v regijski pristojnosti, na zahtevo zgoraj navedenih oseb in po predhodnem soglasju poveljnika CZ ZŠR ali njegovega namestnika oziroma vodjo Izpostave URSZR Celje ali njegovega namestnika izvede ReCO.

P-5	Seznam regijskih zbirališč sil za zaščito, reševanje in pomoč
D-14	Vzorec odredbe o aktiviranju sil in sredstev za ZRP
D-15	Vzorec delovnega naloga

Za izvajanje nalog, ki jih vodi Policija, kot so iskanje pogrešanih oseb, identifikacija oseb in druge podobne naloge, lahko OKC PU Celje predlaga aktiviranje enot, služb in drugih operativnih sestav sil za ZRP v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, ki so v regijski pristojnosti.

Za pomoč Policije pri izvajanju ZRP ob potresu lahko prek ReCO in OKC PU Celje zaprosi poveljnik CZ ZŠR ali njegov namestnik oziroma vodja Izpostave URSZR Celje ali njegov namestnik oziroma vodja intervencije.

Aktiviranje in uporaba državnih zrakoplovov za nujne naloge ZRP ob potresu za nujno medicinsko pomoč, prevoz obolelih in poškodovanih do zdravstvene službe oziroma med bolnišnicami se izvaja skladno s predpisi in dokumenti o uporabi zrakoplovov za izvajanje nalog ZRP ob naravnih in drugih nesrečah.

Predlog za aktiviranje in uporabo zmogljivosti Slovenske vojske lahko poda poveljnik CZ RS, in sicer na podlagi lastne odločitve ali na predlog župana, poveljnika CZ občine ali njegovega namestnika ali regijskega poveljnika CZ ali njegovega namestnika.

O pripravljenosti in aktiviranju CZ in drugih sil za ZRP iz regijske pristojnosti odloča poveljnik CZ ZŠR.

Preglednica 6: Pregled sil za ZRP ob potresu intenzitete VIII EMS ali višje stopnje

	SILE ZA ZAŠČITO, REŠEVANJE IN POMOČ	REGIJSKA RAVEN	LOKALNA RAVEN	GOSP. DRUŽBE, ZAVODI IN DRUGE ORG.
PROSTOVOLJNE	Gasilske enote (prostovoljne)	X	X	
	Enote reševalcev z reševalnimi psi	X	X	
	Enote za postavitve začasnih bivališč (taborniki, skavti)	X	X	
	Rdeči križ Slovenije (poizvedovalna služba, ekipe prve pomoči, mobilni stacionarij in nastanitvene enote) in Slovenska Karitas	X	X	
	Enote radioamaterjev	X	X	
	Aeroklubi	X	X	
POKLICNE	Gasilske enote (poklicne)	X	X	X
CIVILNA ZAŠČITA	Enote za prvo pomoč		X	X
	Enote za prvo veterinarsko pomoč			X
	Tehnične reševalne enote	X	X	
	Enote za RKBO	X	X	X
	Enote za varstvo pred NUS	X	X	
	Služba za podporo	X	X	
	Informacijski centri	X	X	
	Logistični centri	X	X	
	Poveljniki CZ	X	X	X
	Poverjeniki CZ		X	X
	Komisije za ocenjevanje škode	X	X	

O pripravljenosti in aktiviranju sil za ZRP na območju prizadete regije odloča poveljnik CZ ZŠR. O pripravljenosti in aktiviranju sil za ZRP iz drugih regij pa na podlagi potreb občin in predloga poveljnika CZ ZŠR oz. njegovega namestnika odloča poveljnik CZ RS.

Poveljnik CZ ZŠR ali njegov namestnik lahko odloči v primeru potrebe in na podlagi dogovora z občino tudi o aktiviranju enot, služb in drugih delovnih operativnih sestav v regiji ali občini. Aktiviranje izvrši pristojni ReCO, ki mora o tem obvestiti občinskega poveljnika CZ ali njegovega namestnika.

Pripadnike CZ in drugih državnih sil za ZRP vpokliče URSZR oziroma pristojna izpostava URSZR. Ti urejajo tudi vse zadeve, povezane z nadomestili plač in povračili stroškov, ki jih imajo pripadniki CZ ter drugih sil za ZRP (poklicni in prostovoljci) pri opravljanju nalog ZRP. V primeru aktiviranja državnega načrta, krije država vse stroške, povezane s pripravljenostjo in delovanjem teh sil na prizadetem območju.

Po potresu se državne sile za ZRP (državne in regijske enote), ki odidejo na prizadeta območja, zberejo na svojih zbirališčih. Na podlagi zahtev občin prizadetega območja se določi njihovo delovišče in izdajo delovni nalogi.

6.3 ZAGOTAVLJANJE POMOČI V MATERIALNIH IN FINANČNIH SREDSTVIH

Materialna pomoč države pri odpravljanju posledic potresa obsega:

- posredovanje pri zagotavljanju posebne opreme, ki je na območju prizadetih občin ni mogoče dobiti (gradbena mehanizacija, električni agregati, naprave za prečiščevanje vode ipd.),
- pomoč v zaščitni in reševalni opremi,
- pomoč v pitni vodi, hrani, zdravilih, oblekah, obutvi ipd.,
- pomoč v sredstvih za začasno nastanitev in oskrbo ljudi, ki so ostali brez strehe.

O pomoči v finančnih sredstvih, ki jih občine potrebujejo za financiranje ukrepov in nalog pri zagotavljanju osnovnih pogojev za življenje, odloča Vlada RS.

Če občine ne morejo obvladati posledic nesreče z lastnimi silami, pošljejo prošnjo za pomoč poveljniku CZ ZŠR. Poveljnik CZ ZŠR presodi o prošnji za pomoč in jo posreduje poveljniku CZ RS. O uporabi materialnih sredstev iz državnih rezerv za pomoč prizadetim ob potresu, finančnih sredstvih ter mednarodni pomoči, odloča Vlada RS.

Prevzem in razdeljevanje pomoči sta razdelana v navodilu za o organiziranju in delovanja regijskega logističnega centra. Prispela pomoč se zbira v regijskem logističnem centru, od koder se organizira razdelitev na prizadeta območja.

D-3	Načrt organizacije in delovanja regijskega logističnega centra
-----	--

6.4 MEDNARODNA POMOČ

Mednarodno pomoč usklajuje Uprava RS za zaščito in reševanje. Reševalne enote in službe, strokovnjaki ter materialna pomoč iz drugih držav se zbira v regijskem logističnem centru Celje (Skladišče Bežigrad) in od tam posreduje na ogroženo območje.

Glede na potrebe pa lahko mednarodna pomoč obsega:

- storitve strokovnjakov,
- pomoč reševalnih enot in služb,
- uporabo zaščitne in reševalne opreme ter sredstev,
- materialno pomoč (živila, pitno vodo, obleko, obutev, zdravila in druga sredstva, ki so namenjena brezplačni razdelitvi prizadetemu prebivalstvu kot pomoč za lajšanje posledic nesreče),
- uporabo letališč, prometnih sredstev in drugih možnosti na ozemlju in v zračnem prostoru druge države znotraj zagotavljanja mednarodne pomoči.

D-17	Vzorec prošnje za mednarodno/državno pomoč
------	--

7 UPRAVLJANJE IN VODENJE

7.1 Organi in njihove naloge

Vodenje sil za zaščito, reševanje in pomoč je urejeno z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, številka 51/06-UPB-1 in 97/10). Po tem zakonu se varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami organizira in izvaja kot enoten sistem na lokalni, regionalni in državni ravni.

Naloge, ki jih imajo posamezni državni organi ob in po potresu intenzitete VIII EMS ali višje stopnje, so navedene v nadaljevanju.

7.1.1 Izpostava URSZR Celje

- opravlja upravne in strokovne naloge zaščite, reševanja in pomoči iz svoje pristojnosti,
- organizira komunikacijski sistem za delovanje državnih (regijskih) sil za zaščito, reševanje in pomoč, usmerja delovanje ReCO Celje,
- zagotavlja informacijsko in logistično podporo organom vodenja na regijski ravni,
- zagotavlja pogoje za delo poveljnika CZ ZŠ in štaba CZ za ZŠ,
- zbira, obdeluje in posreduje podatke o nesrečah ter drugih dogodkih (ReCO),
- zagotavlja logistično podporo pri delovanju državnih (regijskih) sil za zaščito, reševanje in pomoč ter regijske komisije za ocenjevanje škode in ocenjevanje poškodovanosti objektov,
- pomaga pri vodenju zaščite, reševanja in pomoči ter odpravljanju posledic,
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

D-2	Načrt URSZR za zagotovitev prostorskih in drugih pogojev za delo poveljnika CZ ZŠR in Štaba CZ ZŠR
SOP 1.1	Potres

7.1.2 Poveljnik CZ ZŠR

- usmerja dejavnost za zaščito, reševanje in pomoč,
- predlaga in odreja zaščitne ukrepe,
- odloča o aktiviranju sil za zaščito, reševanje in pomoč
- vodi operativno-strokovno dejavnost Civilne zaščite in drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč,
- določa vodjo intervencije,
- nadzoruje izvajanje nalog – spremlja stanje na prizadetem območju,
- usmerja dejavnost za zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje na prizadetem območju,
- obvešča poveljnika CZ RS o posledicah in stanju na prizadetem območju ter daje mnenja in predloge v zvezi z zaščito, reševanjem, pomočjo ter opravljanjem posledic nesreče,
- pripravi končno poročilo o nesreči,
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

D-14	Vzorec odredbe o aktiviranju sil in sredstev za ZRP
D-15	Vzorec delovnega naloga
D-025	Opomnik za delo poveljnika CZ ZŠ in članov Štaba CZ ZŠ ob potresu

7.1.3 Štab CZ ZŠR

- nudi poveljniku CZ za Zahodno Štajersko strokovno pomoč pri vodenju nalog zaščite, reševanja in pomoči,

- izdeluje ocene situacije (ocena posledic nesreče, presoja razvoja razmer in ogroženosti, sprejeti zaščitno - reševalni ukrepi, ocena sil in sredstev), vodenje karte in sprotno spremljanje razmer na terenu,
- opravlja koordiniranje zaščite, reševanja in pomoči med državo, občinami, organi, organizacijami in službami, ki sodelujejo pri odpravljanju posledic nesreč,
- nudi pomoč pri vodenju operativno-strokovnih dejavnosti Civilne zaščite in drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč na območju regije,
- pripravlja obvestila za obveščanje javnosti,
- pripravlja strokovne ukrepe in navodila za delo na prizadetem območju,
- izvaja ogleda na terenu in pripravlja poročila,
- opravlja ostale administrativne in finančne zadeve.

7.1.4 Slovenska vojska

- sodeluje pri opravljanju reševalnih, humanitarnih, oskrbovalnih, izvidovalnih (tudi z brezpilotnimi letali) in drugih nalog, pomembnih za ZRP ob potresu,
- sodeluje pri vzorčenju in analizi pitne vode, prečiščevanje vode pa izvaja enota za oskrbo vode,
- sodeluje pri izvajanju interventnih del z inženirskimi zmogljivostmi (z gradbeno mehanizacijo in premostitvenimi mostovi) ter skupaj z drugimi silami za ZRP sodeluje pri odstranjevanju in prevozu ruševin,
- lahko sodeluje pri evakuaciji civilnega prebivalstva ter z logističnimi zmogljivostmi zagotavlja pogoje za namestitev in oskrbo ogroženega prebivalstva,
- zagotavlja zmogljivosti vojaške zdravstvene enote v obsegu enote ROLE 1, ob naraščanju zagotavlja module ali celotno mobilno vojaško bolnišnico ROLE 2LM ter zagotavlja izvajanje psihološke pomoči s strani psihologov SV,
- sodeluje pri detekciji radioloških, kemijskih, bioloških ali drugih virov ogrožanja ob nesrečah z industrijskimi nevarnimi snovmi in drugih nesrečah z JRKB izvidniškimi zmogljivostmi,
- sodeluje pri zagotavljanju vzorcev za identifikacijo nevarnih snovi z RKB skupinami za vzorčenje in sodeluje pri identifikaciji nevarnih snovi z mobilnimi RKB laboratoriji,
- sodeluje pri dekontaminaciji ljudi, vozil, materialnih sredstev, objektov in zemljišč z zmogljivostmi JRKB dekontaminacije,
- skladno s svojimi pristojnostmi usklajuje sodelovanje preostalih zmogljivosti SV pri opravljanju nalog ZRP,
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

7.1.5 Policijska uprava Celje

Načrt zaščite in reševanja MNZ in policije se aktivira ob potresu na območju RS, če sta prizadete dve regije ali več ali če je v regiji prizadetih več občin. Naloge policije ob potresu so:

- varuje življenja, osebno varnost in premoženje ljudi ter vzdržuje javni red na ogroženem območju,
- zavaruje ogroženo območje,
- preprečuje, odkriva in preiskuje kazniva dejanja ter prekrške, odkriva in prijema njihove storilce ter druge iskane osebe in jih izroča pristojnim organom,
- nadzira in skladno s stanjem prometne infrastrukture ureja promet ter omogoča interveniranje silam za ZRP,
- sodeluje z letalsko enoto policije pri opravljanju policijskih, humanitarnih, oskrbovalnih, izvidovalnih in drugih nalog, pomembnih za ZRP ob potresu,
- izvaja zakonsko določene naloge in nudi pomoč pri izvajanju določenih ukrepov, ki jih odredijo pristojne institucije (prepoved dostopa ali začasna omejitev gibanja prebivalstva na neposredno ogroženih območjih),
- sodeluje z drugimi organizacijskimi enotami ministrstva ter drugimi državnimi organi, še posebej s centri za obveščanje,
- sodeluje pri identifikaciji oseb,

- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

V Zahodno štajerski opravlja navedene naloge Policijska uprava Celje ter pristojne policijske postaje in prometna policija v sodelovanju s pristojnimi organi in službami CZ. Naloge usklajuje član štaba CZ za Zahodno Štajersko, zadolžen za koordinacijo dela s policijo.

D-22/R-2 Načrt dejavnosti PU Celje ob naravnih in drugih nesrečah

7.1.6 Javne zdravstvene službe v ZŠR

V sodelovanju z Ministrstvom za zdravje:

- skrbijo za organizacijo in opravljanje zdravstvene dejavnosti,
- spremljajo izvajanje higienskih in protiepidemičnih ukrepov, ki jih zaradi preprečevanja in obvladovanja različnih tveganj za zdravje določi NIJZ. ZIRS zaradi varovanja javnega zdravja opravlja inšpekcijsko nadzorstvo,
- zagotavljajo ustrezno organizacijo in pogoje za neprekinjeno in učinkovito delo nujne medicinske pomoči ter za bolnišnično oskrbo ob potresu,
- spremljajo preskrbo z zdravili in medicinskimi pripomočki ter predlaga uporabo blagovnih rezerv,
- predlagajo poveljniku CZ ZŠ, da zaprosi za dodatno pomoč v silah in sredstvih (reševalne ekipe, vozila, oprema ipd.),
- urejajo razmere in način opravljanja mrliško-pregledne službe,
- pomagajo organizatorjem krvodajalskih akcij (poziv k udeležbi na krvodajalske akcije),
- spremljajo izvajanje ukrepov na področju javnega zdravja za preprečevanje nastanka in širjenja nalezljivih bolezni ter za zmanjšanje in preprečevanje izpostavljenosti drugim nevarnostim za javno zdravje, ki se pojavijo zaradi potresa,
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

7.1.7 Centri za socialno delo

- v sodelovanju z Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (MDDSZ) vzpostavijo povezavo za komunikacijo z domovi za starejše in posebnimi socialno-varstvenimi zavodi, varstveno-delovnimi centri, zavodi za usposabljanje, Zavodi RS za zaposlovanje in Zavodom za pokojninsko in invalidsko zavarovanje v ZŠR,
- sodeluje pri koordiniranju evakuacije in usklajuje nastanitev ter oskrbo ogroženih skupin prebivalcev,
- ocenjuje, organizira in zagotavlja pomoč ogroženim skupinam prebivalcev,
- zagotavlja vključevanje Zavoda RS za zaposlovanje, območnih služb in uradov za angažiranje brezposelnih oseb pri odpravi posledic potresa,
- sodeluje z drugimi državnimi organi in usklajuje naloge in ukrepe, ki se izvajajo,
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

P-26 Pregled centrov za socialno delo

D-22/R-8 Načrt dejavnosti CSD Savinjsko-Šaleška ob naravnih in drugih nesrečah

D-22/R-9 Načrt dejavnosti CSD Celje ob naravnih in drugih nesrečah

7.1.8 Agencija RS za okolje

- spremlja in analizira podatke o potresni dejavnosti na območju ZŠR in vzdržuje državni potresni alarmni sistem z obveščanjem v stvarnem času,
- analizira podatke o potresu in daje strokovno pomoč poveljniku CZ ZŠR in Štabu CZ ZŠR,
- skrbi za mrežo potresnih opazovalnic,

- spremlja in analizira meteorološke, seizmološke in hidrološke razmere v ZŠR in obvešča poveljnika CZ ZŠR in Štab CZ ZŠR o njih.

7.1.9 Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, OU CELJE

- izvaja inšpekcijski nadzor nad varnostjo živil oziroma hrane v skupnih objektih začasne namestitve oziroma v skupnih začasnih bivališčih z organiziranimi skupnimi kuhinjami oz. razdelilnimi kuhinjami,
- izvaja inšpekcijski nadzor nad zdravjem in zaščito živali, pojavom kužnih bolezni pri živalih in zoonozah.

7.1.10 Zavod za šolstvo Celje

- poveže se z drugimi javnimi zavodi s področja šolstva in lokalno skupnostjo in sodeluje z njimi za reševanje nastale situacije na prizadetem območju,
- uveljavi navodila za nadaljevanje vzgojno-izobraževalnega dela in drugih dejavnosti na področju otroškega varstva, osnovnega šolstva in izobraževanja na srednjih šolah, univerzah ter v raziskovalnih dejavnostih,
- uveljavi navodila za organizacijo vzgojno-izobraževalnega in raziskovalnega procesa v večjih nastanitvenih centrih in drugih nadomestnih prostorih,
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

7.1.11 Zavod za varstvo kulturne dediščine Celje

- na podlagi registra nepremične kulturne dediščine zagotavlja podatke o nepremični kulturni dediščini,
- za reševanje nastale situacije na prizadetem območju se poveže in sodeluje z drugimi državnimi organi, javnimi zavodi s področja delovanja Ministrstva za kulturo ter silami za zaščito, reševanje in pomoč na regijski ravni,
- sodeluje pri organiziranju in usposabljanju strokovnih ekip pristojnih za ukrepanje ob pojavu potresa,
- sodeluje s pristojnimi strokovnimi javnimi službami pri pripravi ocene ogroženosti kulturne dediščine,
- zbira in posreduje informacije pristojnim organom o škodi, ki je nastala ob potresu na kulturni dediščini,
- sodeluje pri organiziranju in usmerjanju aktivnosti za takojšnjo in urgentno zaščito in reševanje najbolj ogrožene kulturne dediščine,
- sodeluje pri pripravi programa popotresne sanacije ter zaščite kulturne dediščine na prizadetem območju,
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

7.1.12 Nevladne organizacije

Območna združenja RKS, Slovenska Karitas, Savinjsko-Šaleška in Celjska gasilska zveza, GRS-postaja Celje, JRS-postaja Velenje, kinologi, potapljači, radioamaterji, taborniki, skavti ter druge nevladne organizacije, katerih dejavnost je pomembna za zaščito, reševanja in pomoč, izvajajo naloge iz svoje pristojnosti. Vključujejo se v skupne akcije zaščite, reševanja in pomoči na podlagi odločitve poveljnika CZ za Zahodno Štajersko.

P-05	Podatki o gasilskih enotah
P-06	Podatki o reševalnih enotah (regijskih) KZS

P-7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za zaščito in reševanje
P-07	Podatki o enotah za reševanje iz vode in na vodi (državnih) PZS
P-10	Pregled gradbenih organizacij
P-010	Podatki o enotah za postavitve zasilnih bivališč
P-11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P-12	Pregled gasilskih enot širšega pomena s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P-012	Podatki o službah, podjetjih in drugih organizacijah pomembnih za ZRP
P-13	Pregled avtomobilskih lestev v regiji za gašenje in reševanje iz visokih zgradb
P-25	Pregled človekoljubnih organizacij

7.2 Operativno vodenje

Dejavnosti za ZRP na območju občine operativno vodi poveljnik CZ občine, ki mu pri sprejemanju odločitev strokovno pomaga štab CZ občine.

Poveljnik CZ regije in poveljnik CZ RS spremljata stanje in izvajanje ZRP na prizadetem območju ter na zahtevo poveljnika CZ občine organizirata potrebno pomoč v silah in sredstvih za ZRP.

Če je potres prizadel več občin v regiji, dejavnosti za ZRP organizira in vodi poveljnik CZ regije.

Ob potresu intenzitete VIII EMS ali višje stopnje, ki je prizadel območje dveh ali več regij, organizira in vodi dejavnosti za ZRP poveljnik CZ RS skladno s svojimi pristojnostmi in odločitvami Vlade RS. Državni organi na regijski ravni organizirajo dejavnosti iz svoje pristojnosti skladno z odločitvami poveljnika CZ ZŠR in svojimi načrti dejavnosti.

Štab CZ ZŠR, zaseda v prostorih Izpostave URSZR Celje, Maistrova 5, Celje. Če delo na tej lokaciji zaradi poškodovanosti objekta, poškodovanih komunikacij ali zaradi drugih razlogov ni mogoče, se Štab CZ ZŠR po odločitvi preseli na drugo lokacijo.

7.3 Organizacija zvez

Pri neposrednem vodenju intervencije in drugih akcij ZRP se uporabljajo sistem radijskih zvez zaščite in reševanja (ZA-RE, ZA-RE PLUS) ter sistem osebnega klica. Sistem zvez ZA-RE se obvezno uporablja pri vodenju intervencij ter drugih zaščitnih in reševalnih akcij. Informacijsko-komunikacijska središča tega sistema so v centrih za obveščanje, prek katerih se zagotavlja povezovanje uporabnikov v javne in zasebne funkcionalne informacijsko - komunikacijske sisteme.

Pri prenosu podatkov in govornem komuniciranju se lahko skladno Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami ter Zakonom o telekomunikacijah uporablja vsa razpoložljiva telekomunikacijska in informacijska infrastruktura, ki temelji na različnih medsebojno povezanih omrežjih. Prenos podatkov in komuniciranje med organi vodenja, reševalnimi službami in drugimi izvajalci zaščite, reševanja in pomoči poteka s storitvami oziroma zvezami, kot so:

sistemi in omrežja:

- radijske zveze - sistem ZA-RE, ZARE DMR in ZA-RE PLUS, letalske radijske postaje,
- sistem osebnega klica ZARE,
- paketni radio za prenos podatkov in druge zveze, ki jih uporablja Zveza radioamaterjev Slovenije,
- sistem javne stacionarne telefonije,
- sistem javne mobilne telefonije,

- prenosne bazne postaje mobilne telefonije,
- sistem zvez, ki jih uporablja Slovenska vojska,
- sistem zvez TETRA, ki jih uporablja Policija,
- internet zaščite in reševanja,
- internet/svetovni splet.

storitve:

- govorne komunikacije,
- prenos podatkov - kratka sporočila,
- prenos podatkov - kratka sporočila - pozivanje - sistem osebne klica,
- prenos podatkov - elektronska pošta,
- prenos podatkov - telefaks.

Poveljnik CZ ZŠR oziroma vodja intervencije zagotavlja ob naravni ali drugi nesreči operaterjem sistema javne stacionarne in mobilne telefonije dostope do komunikacijskih objektov, ki so na območjih nesreče (intervencije) v okvari, in sicer do odprave napak ter ponovnega začetka delovanja.

Sistem zvez ZA-RE

Pri neposrednem vodenju akcij ZRP se za govorne komunikacije uporablja sistem radijskih zvez zaščite in reševanja ZA-RE ter za pozivanje sistem osebne klica ZA-RE. Sistem zvez ZA-RE se obvezno uporablja pri vodenju intervencij ter drugih akcijah na področju zaščite in reševanja.

Vzpostavlja se digitalni sistem DRO-DMR za potrebe URSZR in drugih državnih organov. Po vzpostavitvi se bo povezal s sistemom TETRA v enovit sistem državnih organov DRO.

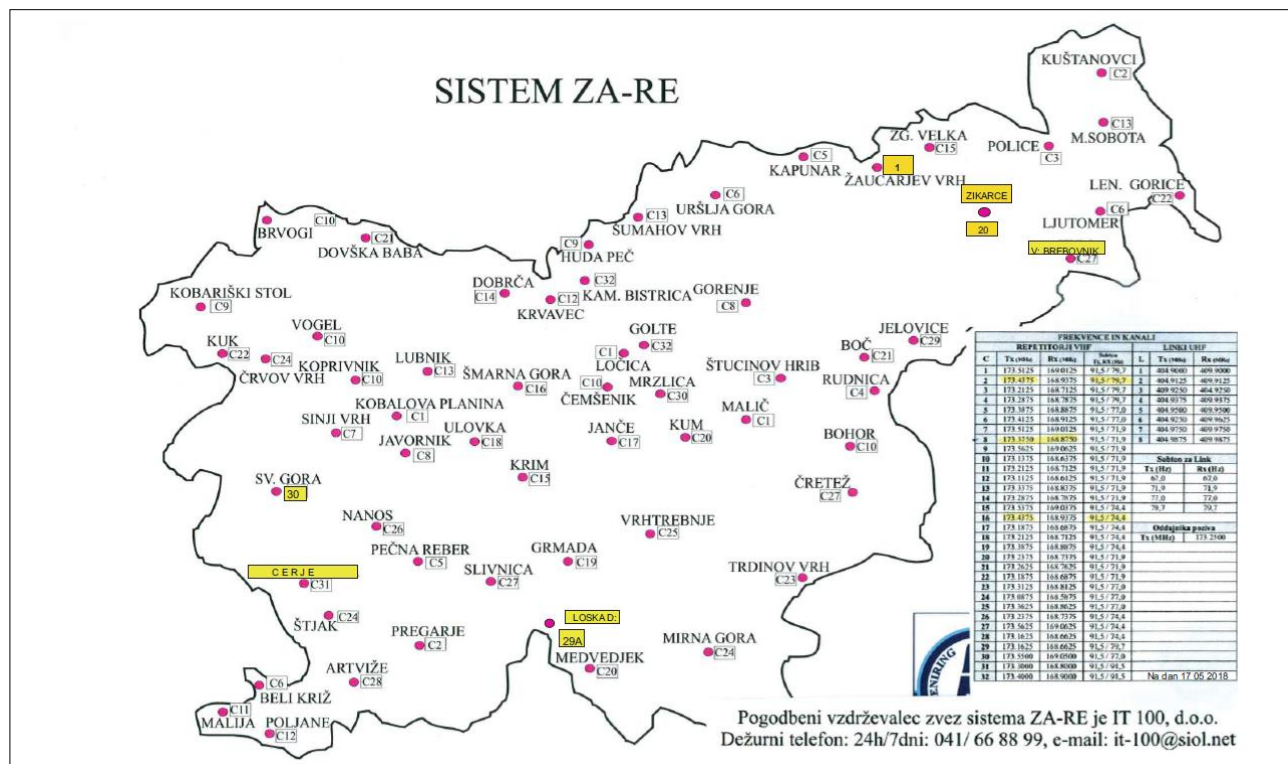
Informacijsko-komunikacijska središča sistema ZA-RE so v centrih za obveščanje, prek katerih se zagotavlja povezovanje uporabnikov v javne in zasebne profesionalne komunikacijske sisteme in omrežja.

Uporaba mobilnih repetitorskih postaj ZA-RE

Mobilne repetitorske postaje se uporabljajo za nadomestilo izpadlih repetitorskih postaj radijske mreže sistema zvez ZA-RE ali za izboljšanje delovanja te mreže, če gre za lokacijo s slabšo pokritostjo z radijskim signalom ZA-RE ali za potrebe po dodatnem repetitorju zaradi povečanega radijskega prometa oziroma zahteve zaradi organizacije prometa radijskih zvez ZA-RE ob nesreči. Mobilni repetitor se nahaja na sedežu GZ Žalec, ki je odgovorna za postavitve in delo z repetitorjem.

Na območje ZŠR delujejo naslednji repetitorji:

Lokacija repetitorja	Alfanumerična oznaka	Numerična oznaka	Vrsta oddaje
Malič	01 – REG CE	01	SD
Ločica	01 – REG CE	01	SD
Golte	32 – REG CE	32	SD
Štucinov hrib	03 – REG CE	03	SD
Rudnica	04 – REG CE	04	SD
Gorenje	08 – REG GO	08	SD
Huda peč	09 – REG GO	09	SD

Slika 8: Repetitorske postaje s kanali sistema ZA-RE

Podsistem osebnega klica

V sistemu zvez ZA-RE deluje tudi podsistem osebnega klica (pozivniki). Ta omogoča pošiljanje pisnih sporočil imetnikom sprejemnikov osebnega klica. Sporočila pošilja ReCO Celje. Oddajniško mrežo sestavlja 53 oddajnikov zgornje mreže in 73 digitalnih repetitorjev spodnje mreže. Če bi bilo nujno, bi bilo mogoče namestiti tudi mobilni digitalni repetitor.

P-19	Radijski imenik sistema zvez ZARE, ZARE+
P-072/1	Navodilo za uporabo radijskih zvez ZARE
D-4	Načrt zagotavljanja zvez ob nesreči

8 ZAŠČITNI UKREPI TER NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

8.1 ZAŠČITNI UKREPI

Ukrepi zaščite, reševanja in pomoči ob potresu obsegajo vse tiste ukrepe in dejavnosti, ki so potrebni za odpravljanje posledic nesreče, da se zagotovijo osnovni pogoji za življenje ter zagotovijo pogoji za trajno obnovo prizadetega območja. Dejavnosti za zagotovitev osnovnih življenjskih pogojev obsegajo zlasti oskrbo s pitno vodo, hrano, zdravili, električno energijo, ureditev nujnih prometnih povezav, komunalnih storitev, oskrbo živali in nujno zavarovanje kulturne dediščine. Izvajanje zaščitno-reševalnih ukrepov v prizadeti občini je v pristojnosti občine. V kolikor občina s svojimi silami in sredstvi ne zmore izvesti zaščitnih ukrepov zaprosi za pomoč regijo.

8.1.1 Prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi zaščitni ukrepi (ocena poškodovanosti objektov)

Po potresu je pomembno, da se čim prej ugotovi, koliko je poškodovanih objektov (stavb in gradbeno-inženirskih objektov), ki jih je s preprostimi ukrepi mogoče hitro sanirati ali utrditi, koliko objektov je porušenih ali tako močno poškodovanih, da jih ni mogoče popraviti, ter koliko je prebivalcev, ki jim je treba zagotoviti začasno prebivališče.

Za učinkovito delovanje takoj po potresu sta posebnega pomena poznavanje potresne odpornosti in ranljivosti ter ugotavljanje poškodovanosti in uporabnosti tistih objektov, v katerih se načrtujejo dejavnosti civilne zaščite (center za obveščanje, gasilski domovi), reševalne in zdravstvene dejavnosti (bolnišnice, zdravstveni domovi, objekti z ambulantami), ter vseh tistih rezervnih objektov, v katerih bi te dejavnosti lahko potekale zaradi povečanja potreb (domovi za starejše, študentski domovi, šole, vrtci). Prav tako je treba ugotoviti stanje komunalne infrastrukture in takoj začeti popravilo električnih napeljav in transformatorjev, telefonskega omrežja, vodovodov in plinovodov, pa tudi energetskih objektov, ki so zaradi potresa nehali delovati. Ugotoviti je treba stanje prometnic ter očistiti ruševine z ulic, podpreti ali popraviti poškodovane mostove in urediti obvoze.

Zaradi učinkovitega ukrepanja po potresu je treba čim prej pripraviti oceno poškodovanosti in uporabnosti objektov. Na podlagi teh ocen se pridobijo podatki o potrebni količini šotorov, prikolic in montažnih hiš za začasno nastanitev prebivalstva. Na podlagi ugotovitev je treba čim prej narediti načrt:

- nujnih rušenj in odstranitev objektov ali delov objektov, ki grozijo s porušitvijo, in odstranitev razrahljanih ruševin,
- določitve in ureditve lokacij za postavitev začasnih prebivališč,
- odvoza ruševin,
- zmanjšanja ali odstranitve težkih obtežb,
- začasnega odranja in podpiranja objektov,
- vodoravnega opiranja,
- vgrajevanja vezi, podpornih zidov, polnilnih elementov in zunanjih podpornih elementov.

Ugotavljanje poškodovanosti in uporabnosti objektov zahteva usklajeno delovanje večjega števila strokovno usposobljenih ekip, ki jih sestavljajo gradbeni inženirji in tehniki ali arhitekti ter lokalni vodniki, ki poznajo razmere na terenu. Ekipa se organizirajo znotraj občin pa tudi v večjih potresno ogroženih mestih.

Poveljnik CZ ZŠR skliče člane regijske komisije za popis in oceno poškodovanosti objektov in člane regijske komisije za ocenjevanje škode na sedežu Izpostave URSZR Celje. Komisije morajo v sodelovanju z občinskimi komisijami na prizadetem območju in v dogovoru z prizadetimi območji pričeti z delom čimprej. Regijskim in občinskim komisijam zagotavlja pomoč na terenu občina.

Prva ocena poškodovanosti in uporabnosti objektov mora biti izdelana že v nekaj dneh po potresu, odvisno od obsega posledic. Njen namen je zagotoviti kar najhitrejšo oceno o potrebni pomoči ter opozoriti prebivalce na nevarnosti, ki jih predstavljajo poškodovani objekti. Pri ocenjevanju poškodovanosti in uporabnosti objektov poteka sodelovanje s komisijo za oceno škode. Objekti se na podlagi pregleda, ki ga opravijo omenjene strokovne ekipe, označijo in razvrstijo na:

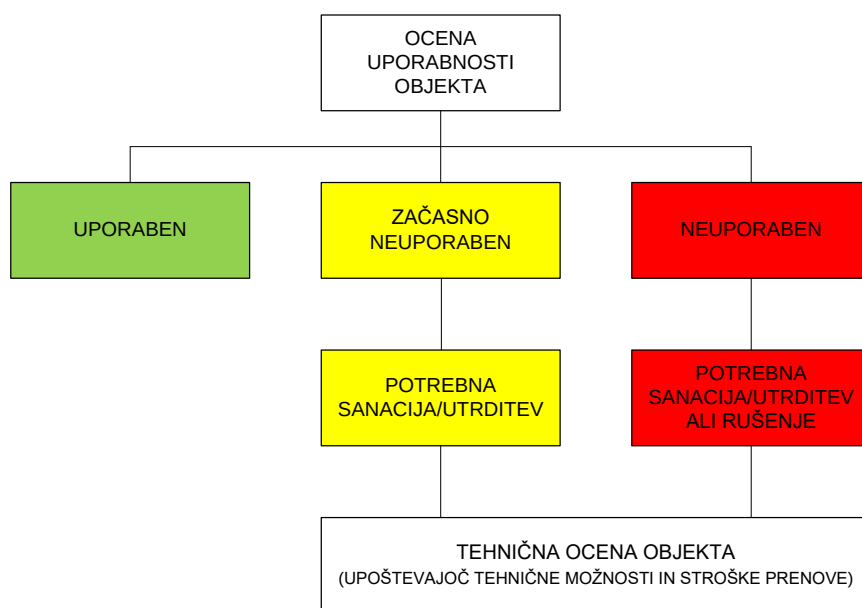
Preglednica 7: Klasifikacija uporabnosti objektov

Barva	Klasifikacija	Opis stanja
	uporaben objekt,	Objekt je, razen na območjih, ki so zaradi lokalnih nevarnosti posebej označena kot nevarna, varen za uporabo.
	začasno neuporaben objekt,	Objekt, ki ga je potres tako poškodoval, da bi ga utegnil močnejši naknadni popotresni sunek uničiti. Stavbe ni dovoljeno uporabljati, dokler se s tako imenovano tehnično oceno ne izdela dokončne ocene stanja. Vstop je dovoljen le na lastno odgovornost in samo za časovno omejeno obdobje.

neuporaben objekt,

Objekt je zelo hudo poškodovan, obstaja nevarnost delne ali popolne porušitve. Takoj je treba zagotoviti varnostne ukrepe. **Vstop brez posebnega pooblastila je strogo prepovedan.** Oznaka ne pomeni obveznega rušenja.

Pri izdelavi ocene uporabnosti objekta imajo prednost stavbe, katerih delovanje je pomembno za ZRP. Pristop k izdelavi ocene uporabnosti stavbe temelji na vnaprej pripravljenem in delno predizpolnjenem vprašalniku. Vsi pristopi temeljijo na vizualnem pregledu, poškodovanost in uporabnost stavb pa se ocenjujeta komisijsko, uporablja se enofazni pristop k ocenjevanju uporabnosti stavb po potresu. Za pomoč pri popisu poškodovanosti s standardnim obrazcem (tiskanim) se uporablja aplikacija »OCENA POŠKODOVANOSTI IN UPORABNOSTI STAVB (USB ključek).

Slika 9: Enofazni pristop k ocenjevanju uporabnosti stavb po potresu

V procesu obnove je treba za vse začasno neuporabne in neuporabne objekte izdelati tako imenovano tehnično oceno objekta, v kateri je treba ovrednotiti tehnične možnosti za sanacijo oziroma utrditev in stroške prenove ali rušenja.

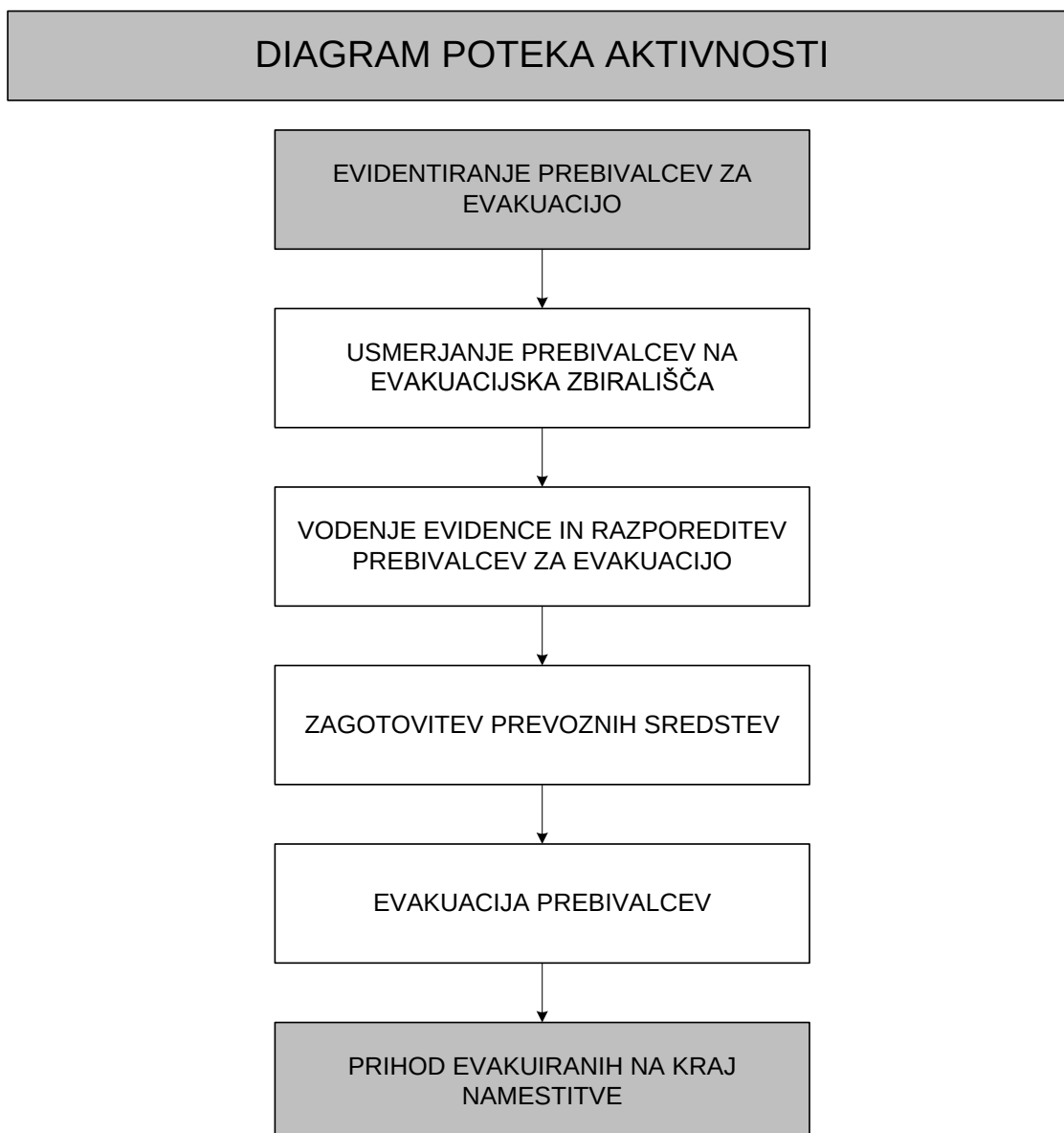
Prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi se uveljavljajo pri načrtovanju in urejanju prostora ter naselij in pri graditvi objektov z namenom, da se preprečijo oziroma zmanjšajo škodljivi vplivi potresa ter da se omogoči ZRP. Med te ukrepe spadajo tudi:

- določitev in ureditev lokacij za postavitve začasnih prebivališč,
- določitev in ureditev lokacij odlagališč za začasno odlaganje ruševin in drugih materialov,
- zagotovitev površin za pokop večjega števila umrlih ljudi in poginulih živali,
- določitev odlagališč posebnih odpadkov,
- določitev in ureditev lokacij oziroma objektov za zbiranje in začasno skladiščenje nevarnih snovi iz gospodinjstev, industrije in drugih dejavnosti,
- vzpostavitev komunikacij in določitev obhodnih poti.

P-7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za zaščito in reševanje
P-018/3	Metodologija za ocenjevanje škode
P-018/4	Obrazci – ocenjevanje škode
P-018/5	Seznam predsednikov občinskih komisij za ocenjevanje škode ob naravnih in drugih nesrečah

P-018/6	Podatki o odgovornih osebah za ocenjevanje škode ob naravnih in drugih nesrečah v občinah
P-20	Pregled sprejemališč za evakuirane prebivalce
P-21	Pregled objektov, kjer je možna začasna nastanitev ogroženih prebivalcev in njihove zmogljivosti, ter lokacije primerne za postavitve zasilnih prebivališč
P-23	Pregled lokacij načrtovanih za potrebe zaščite in reševanja v občinskih prostorskih aktih
P-32	Regijska komisija za popis ter oceno poškodovanosti objektov ob naravnih in drugih nesrečah
P-33	Seznam članov regijske komisije za ocenjevanje škode
D-101	Vzorec vprašalnika za oceno uporabnosti po potresu poškodovanih gradbenih objektov

8.1.2 Evakuacija

Evakuacija je organiziran umik prebivalcev z ogroženega na varnejše območje in se izvaja, če ni mogoče z drugimi ukrepi zagotoviti njihove varnosti. Evakuacijo lahko odredi župan prizadete občine, v nujnih primerih pa tudi pristojni poveljnik CZ. Prebivalci se ob potresu praviloma ne evakuirajo z območja, ki ga je prizadel potres; če je le mogoče, se uredijo nastanitvene zmogljivosti na prizadetem območju, čim bližje njihovim domovom. Če vseh ni mogoče namestiti na lokacije v domači občini, se del prebivalcev evakuira v sosednje, neprizadete občine ali regije. Koordinacijo le-tega prevzame regija.

Z ogroženega območja prednostno evakuiramo nekatere skupine prebivalcev, zlasti bolne in ostarele, invalide, rekonvalescente, nosečnice ter matere in samohranilce z nepreskrbljenimi otroki. Evakuacija lahko obsega tudi nujno preselitev živine in drugih domačih živali, kulturne dediščine ter dobrin, ki so nujne za življenje.

Evakuacija se natančno razčleni v občinskih načrtih zaščite in reševanja ob potresu. Evakuacijo in usmerjanje ogroženega prebivalstva organizirajo občine, izvaja pa jo pristojni občinski štab CZ s pomočjo podjetij, zavodov in drugih organizacij ter prostovoljnih humanitarnih in drugih nevladnih

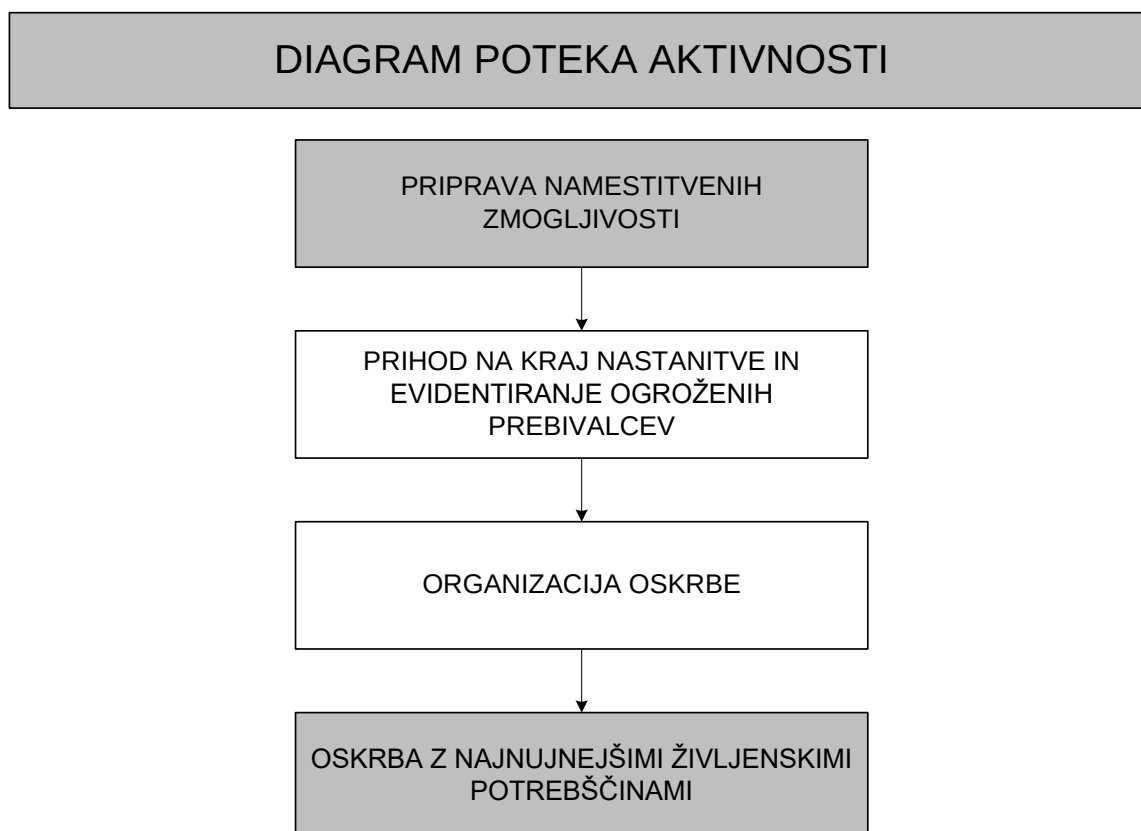
organizacij, ki so določene z načrti zaščite in reševanja. Pri evakuaciji sodelujejo tudi enote CZ, gasilci, Policija in po potrebi tudi SV. Evakuacijo na območju dveh ali več občin usmerja in usklajuje pristojni regijski poveljnik CZ. Občina zagotovi prevozna sredstva za prevoz evakuiranih prebivalcev (avtobusi, kombinirana vozila, tovorna vozila...), v primeru, da le-teh ne more zagotoviti, ji pri zagotavljanju sredstev za prevoz pomaga regija.

Občine morajo podrobneje opredeliti kje bodo lokacije evakuacijskih zbirališč, kako bo potekala in kdo vse sodeluje pri evakuaciji ljudi in živali iz neuporabnih objektov in ogroženih območij, postopek evidentiranja prebivalcev, ki so ostali brez strehe, postopek razporejanja ogroženih v nastanitvene enote in postopek sprejema, nastanitve in oskrbe ogroženih.

Občina na prizadetem območju poskrbi tudi za nastanitvene zmogljivosti (hleve) in preskrbo za živino, načeloma čim bližje domov lastnikov. Regija ji pri tem lahko pomaga z zagotavljanjem dodatne preskrbe (krma, voda).

P-20	Pregled sprejemališč za evakuirane prebivalce
P-21	Pregled objektov, kjer je možna začasna nastanitev ogroženih prebivalcev in njihove zmogljivosti, ter lokacije primerne za postavitve zasilnih prebivališč
P-22	Pregled organizacij, ki zagotavljajo prehrano
D-9	Zaščitni ukrep evakuacija - priporočila

8.1.3 Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev

Sprejem in oskrba ogroženih ter prizadetih prebivalcev obsegata:

- evidentiranje ogroženih prebivalcev,
- urejanje sprejemališč,

- urejanje začasnih prebivališč (če je le mogoče prebivalce namestimo v zidane objekte oziroma v bivalnike, v nujnih primerih pa v šotore),
- nastanitev prebivalstva,
- oskrba z najnujnejšimi življenjskimi potrebščinami (pitno vodo, hrano, obleko, električno energijo, nujno zdravstveno oskrbo, psihološko pomočjo, obveščanjem in izobraževanjem šoloobveznih otrok),
- zbiranje in razdeljevanje humanitarne pomoči.

Sprejem in oskrbo ogroženih prebivalcev podrobno razdelajo v svojih načrtih občine. Pri izvajanju tega ukrepa sodelujejo enote CZ (nastanitveni centri), službe CZ za podporo, gospodarske družbe in zavodi, ki razpolagajo z nastanitvenimi in prehrabnimi zmogljivostmi, enote tabornikov in skavtov, Rdeči križ Slovenije, Slovenska Karitas in druge humanitarne organizacije, centri za socialno delo in druge socialne službe ter občani v okviru soseske pomoči. Za izvajanje ukrepov sprejemanja, nastanitve in preskrbe ogroženih prebivalcev imajo poseben pomen stacionarij in nastanitvene enote Rdečega križa Slovenije ter njihovi pripadniki, ki se lahko ob potresu aktivirajo za javno dobro in pomoč.

Občina zagotovi na podlagi svojih načrtov zbiranje podatkov o prebivalcih, ki so ostali brez strehe, predvideno in urejeno mora imeti občinsko sprejemališče za evakuirane prebivalce. Občina, če je le mogoče evakuirane prebivalce namesti v zidane objekte oz. bivalnike, v najnujnejših primerih tudi v šotore. V kolikor teh kapacitet občina nima, jih zagotavlja ZŠR.

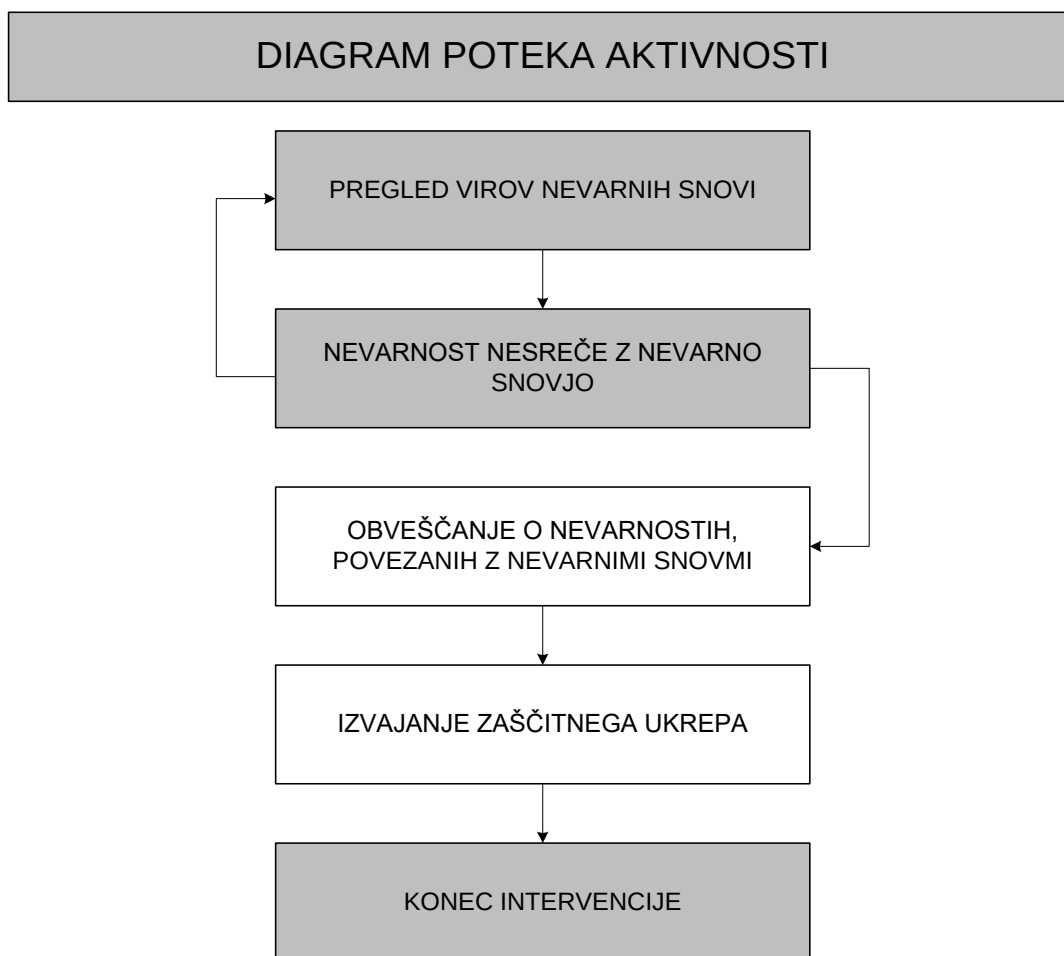
Objekti za začasen sprejem evakuiranih prebivalcev morajo biti na območju, ki ga potres ni močneje prizadel oziroma ni prizadel. V ta namen se lahko uporabljajo tudi večnamenski prostori, kot so športni objekti, dvorane in drugi.

Občine v svojih načrtih razdelajo tudi oskrbo z najnujnejšimi potrebščinami (pitno vodo, hrano, oblačili), zdravstveno oskrbo, psihološko pomoč, izobraževanje šoloobveznih otrok, zbiranje in razdeljevanje humanitarne pomoči. Regija ji pri tem zagotavlja pomoč v sredstvih in enotah CZ.

Če potrebe po nastanitvi, oskrbi in zbiranju ter delitvi humanitarne ogroženih prebivalcev presegajo možnosti posamezne občine, pri tem pomaga regija z zagotavljanjem moštva ter opreme in sredstev iz državnih rezerv.

P-8	Pregled materialnih sredstev v regiji iz državnih rezerv za primer naravnih in drugih nesreč
P-21	Pregled objektov, kjer je možna začasna nastanitev ogroženih prebivalcev in njihove zmogljivosti, ter lokacije primerne za postavitve zasilnih prebivališč
P-22	Pregled organizacij, ki zagotavljajo prehrano
P-25	Pregled človekoljubnih organizacij
P-26	Pregled centrov za socialno delo
D-11	Zaščitni ukrep Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev - priporočilo
D-022	Načrt organizacije in delovanja nastanitvene enote
D-103	Dokumenti o aktiviranju državnih zrakoplovov za nujne naloge ZRP

8.1.4 Radiološka, kemijska in biološka zaščita

Ob potresu nastane tudi nevarnost, da zaradi poškodb na objektih in napravah, v katerih se proizvajajo, uporabljajo, hranijo ali prevažajo nevarne snovi, pride do nenadzorovanega uhajanja teh snovi v okolje. Na celotnem prizadetem območju je treba poostriži nadzor nad nevarnimi snovmi in ravnanjem z njimi. Potres lahko posredno povzroči tudi jedrsko in radiološko nesrečo. Radiološke nesreče se lahko zgodijo v sevalnih objektih (industrijski, raziskovalni in zdravstveni objekti z obsevalnimi napravami ali z radioaktivnimi snovmi in odlagališča z rudarsko ali hidrometalurško jalovino).

RKB zaščita, obsega:

- evidentiranje virov tveganja zaradi nevarnih snovi,
- izvidovanje nevarnih snovi v okolju (detekcija, identifikacija, dozimetrija, preprostejše analize),
- ugotavljanje in označevanje meja kontaminiranih območij,
- ugotavljanje prenehanja radiološke in kemijske nevarnosti,
- jemanje vzorcev za analize in preiskave,
- usmerjanje, usklajevanje in izvajanje zaščitnega ukrepa,
- dekontaminacija ljudi in opreme,
- zbiranje in odstranjevanje nevarnih snovi.

RKB zaščito organizirajo in pri izvajanju zaščitnega ukrepa sodelujejo gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije, ki v svojem delovnem procesu uporabljajo, proizvajajo, prevažajo ali skladiščijo nevarne snovi, ter občine (skupaj z gasilskimi enotami širšega pomena), na območju katerih je sedež naštetih družb. Še posebej je zaradi velikih količin (uporaba v prometu in gospodinjstvih) treba izvajati nadzor nad iztekanjem nafte in naftnih derivatov. Po potresu je treba

organizirati tudi zbiranje ter odstranjevanje različnih kemikalij, ki se uporabljajo v industriji, kmetijstvu in po gospodinjstvih.

Na območju ZŠR so s strani Ministrstva za okolje in prostor registrirani tako viri večjega kot tudi viri manjšega tveganja za okolje.

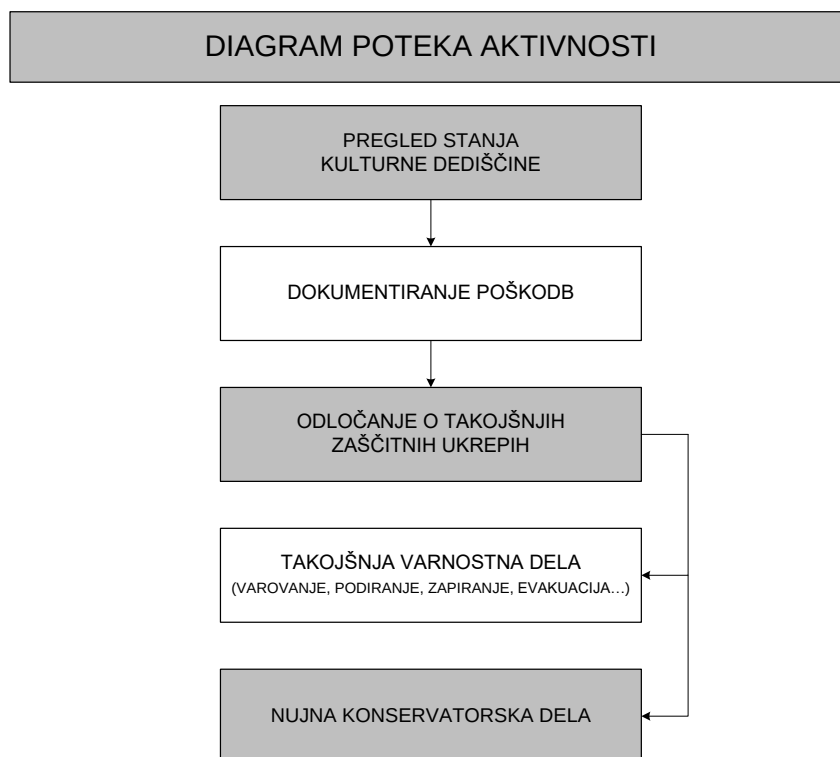
Občine morajo v svojih načrtih in v sodelovanju z podjetji, ki predstavljajo vire tveganja (še posebej vire večjega tveganja), oceniti kakšna je nevarnost, da bi ob potresu prišlo do nesreče z nevarnimi snovmi, ter razdelati kako bo potekalo obveščanje o nevarnostih, povezanih z nevarnimi snovmi, kateri in kako se bodo izvajali zaščitni ukrepi. Pomoč regije nastopi, ko občine oziroma upravitelji sami ne obvladujejo več položaja.

Za izvajanje RKB zaščite ima Izpostava URSZR Celje ustanovljen Oddelek za RKB izvidovanje, ki bi ob potresu skupaj z enotami SV ter ostalimi pristojnimi službami in ustanovami neposredno sodeloval pri izvajanju zgoraj navedenega obsega RKB zaščite v prizadetih občinah.

Za detekcijo in identifikacijo radioloških, kemijskih, bioloških ali drugih virov ogrožanja ob nesrečah z nevarnimi snovmi in drugih nesrečah URSZR, če je treba, aktivira tudi ekološki laboratorij z mobilno enoto (ELME), mobilno enoto z ekološkim laboratorijem (MEEL) ter sodeluje s SV in njenimi zmogljivostmi.

P-013/4	Pregled organizacij - odstranjevalcev in zbiralcev odpadkov nevarnih snovi Ministrstva za okolje in prostor
P-23	Pregled lokacij načrtovanih za potrebe zaščite in reševanja v občinskih prostorskih aktih
P-30	Pregled stacionarnih virov tveganja zaradi nevarnih snovi

8.1.5 Zaščita kulturne dediščine

Zaščita kulturne dediščine obsega priprave in izvajanje ukrepov za zmanjšanje nevarnosti ter preprečevanje in zmanjšanje škodljivih vplivov potresa na kulturno dediščino. Priprave in zaščitne ukrepe izvajajo lastniki in uporabniki kulturne dediščine, strokovna služba za varstvo kulturne dediščine, občine in država. Pri izvajanju zaščite kulturne dediščine ob potresu po potrebi sodelujejo tudi ustrezne enote in službe CZ, gasilske enote ter druge sile za ZRP.

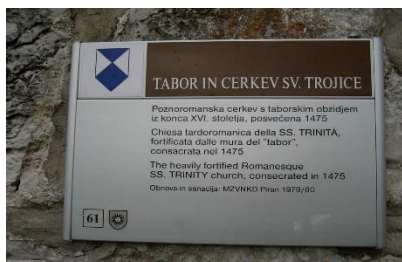
Ministrstvo, pristojno za kulturo, vodi register nepremične kulturne dediščine, ki je uradna zbirka podatkov o tej dediščini na območju Republike Slovenije. Podatki, relevantni za zaščito in reševanje dediščine ob potresu, so dostopni za pregledovanje na [spletni strani](#). Podatki iz registra so javni. Prezem in uporaba digitalnih podatkov sta možna preko spletnih servisov in prenosa podatkov (shp format) na naslednjih povezavah:

- Prezem podatkov (shp):
<https://podatki.gov.si/dataset/varstveni-rezimi-kulturne-dediscine-evrd>
- Spletni servisi:
https://gisportal.gov.si/arcgis/rest/services/MK/Evrd_servis/MapServer
https://gisportal.gov.si/arcgis/rest/services/MK/Evrd_servis/MapServer/WMServer?request=GetCapabilities&service=WMS
https://gisportal.gov.si/arcgis/rest/services/MK/Evrd_servis/FeatureServer

Pregled stanja kulturne dediščine in ukrepe za varstvo kulturne dediščine morajo občine zapisati in razdelati v svojih načrtih zaščite in reševanja. Dokumentiranje poškodb nastalih na objektih in vsebini kulturne dediščine (slike, spomeniki...) opravijo strokovnjaki s področja varstva kulturne dediščine.

Objekte kulturne dediščine je potrebno čim prej zavarovati tudi pred vremenskimi vplivi, premično pa premestiti v ustrezne objekte, kjer se lahko izvajajo tudi najnujnejša konzervatorska dela.

Register poleg opisnih podatkov za vsako enoto vsebuje tudi geolokacijske podatke. Podatki iz registra so javni. Nepremična kulturna dediščina, ki je razglašena za kulturni spomenik, se označuje z znakom Haaške konvencije (slika 10).

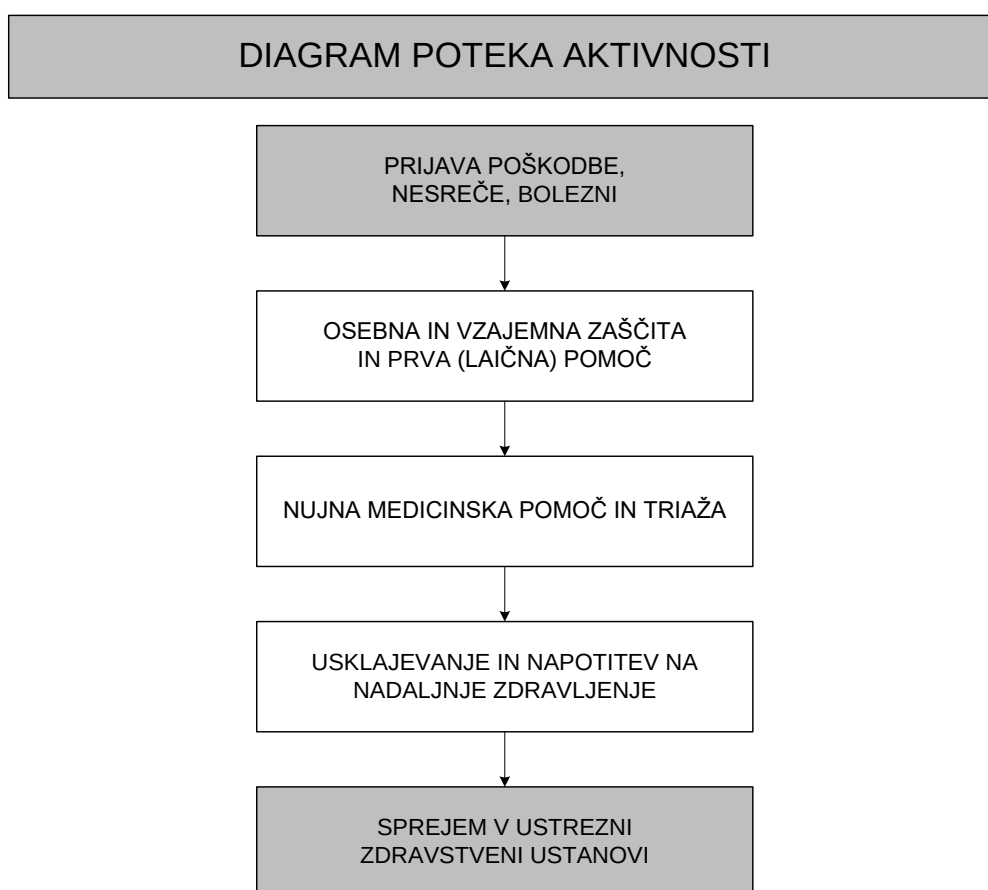
Slika 10: Označevanje nepremičnih kulturnih spomenikov

Naloga regija je usklajevanje aktivnosti med občinami in Zavodom za varstvo kulturne dediščine, OE Celje.

P-31 Pregled kulturne dediščine

8.2 NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

8.2.1 Prva pomoč in nujna medicinska pomoč

V okviru prve pomoči ob potresu intenzitete VI EMS ali višje stopnje se izvajajo le najnujnejši ukrepi za ohranitev življenja in varovanje zdravja ljudi na prizadetem območju. Namen dajanja prve pomoči je, da poškodovani lahko čim prej in v kar najboljšem stanju pride do strokovne medicinske pomoči oziroma zdravljenja.

ZŠR lahko v pomoč prizadetim občinam pošlje tudi ekipe prve pomoči iz drugih delov regije oziroma iz občin, ki jih potres ni prizadel, kot tudi z zagotavljanjem pomoči s strani države. V pomoč so lahko tudi ekipe prve pomoči iz drugih, neprizadetih regij.

Naloge, ki jih izvajajo ekipe prve pomoči, obsegajo:

- prva pomoč poškodovanim in obolelim,
- pomoč pri triaži,
- pomoč pri dekontaminaciji poškodovanih in obolelih,
- sodelovanje pri prevozu lažje poškodovanih in obolelih,
- sodelovanje pri negi poškodovanih in obolelih,
- sodelovanje pri izvajanju higiensko-epidemioloških ukrepov.

Pri izvajanju teh nalog po potrebi sodeluje tudi vojaška zdravstvena služba.

Nujno medicinsko pomoč (NMP) ob potresu izvajajo službe nujne medicinske pomoči, organizirane na primarni (zdravstveni domovi) in sekundarni ravni (bolnišnice) zdravstvene dejavnosti skladno s smernicami za delovanje sistema nujne medicinske pomoči ob množičnih nesrečah.

Predbolnišnični del ukrepov sistema NMP v množičnih nesrečah obsega štiri temeljne sklope:

- aktivnosti na poti do kraja nesreče,
- prihod na kraj nesreče,
- organizacijo službe NMP na kraju nesreče,
- prevoz pacientov v zdravstvene ustanove.

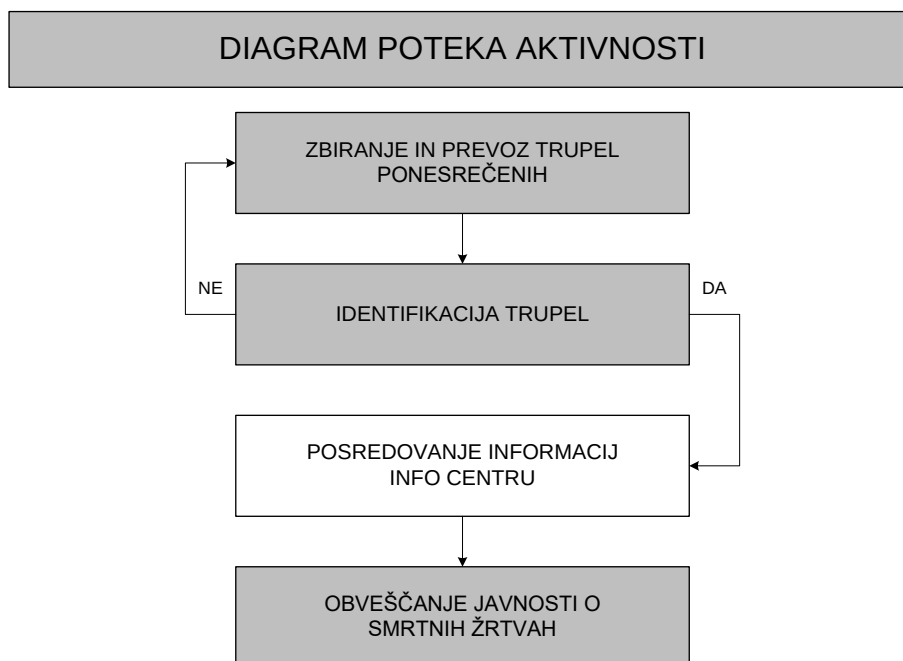
Ukrepanje na bolnišnični ravni temelji na izdelanem načrtu delovanja bolnišnice ob množični nesreči.

Ukrepi so prilagojeni organizaciji in prostorom posamezne bolnišnice ter obsegajo:

- aktiviranje in vodenje bolnišnice ob množičnih nesrečah,
- sprejem in registracijo pacientov,
- triažo, reorganizacijo bolnišnice in prostorov
- primarno in bolnišnično oskrbo pacientov,
- tehnično, materialno in logistično podporo,
- sodelovanje z mediji in zagotavljanje varnosti.

P-017/4	Pregled števila reševalnih vozil NMP v regiji
P-27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
P-28	Pregled splošnih in specialističnih bolnišnic
D-109	Smernice za delovanje sistema NMP ob množičnih nesrečah (MZ)

8.2.1.1 Identifikacija mrtvih

Enote, ki rešujejo ljudi iz ruševin, naletijo tudi na mrtve. Te rešujejo enako kot žive. Če je le najmanjše upanje, da je poškodovanec živ, se mora takoj začeti z oživljanjem. Smrt mora v takih primerih obvezno ugotoviti in potrditi pooblaščen zdravnik. Če je le mogoče, je treba že na kraju, kjer so mrtvega našli, ugotoviti njegovo identiteto.

Ob potresu intenzitete VIII EMS ali višje stopnje in večjem številu mrtvih bi se poleg rednih služb, ki opravljajo identifikacijo mrtvih, aktivirala tudi enota za identifikacijo mrtvih pri Inštitutu za sodno medicino Medicinske fakultete v Ljubljani. Občine v svojih prostorskih aktih predvidijo dodatne lokacije za pokop velikega števila mrtvih po potresu take intenzitete.

P-23	Pregled lokacij načrtovanih za potrebe zaščite in reševanja v občinskih prostorskih aktih
D-021	Načrt aktiviranja enote za identifikacijo mrtvih in navodilo za delo ekip za identifikacijo mrtvih

8.2.1.2 Psihološka pomoč

Za rušilni potres sta značilni nenadnost in silovitost. Preživeli ob rušilnem potresu praviloma doživijo hud stres in potrebujejo tudi psihološko pomoč. Psihološko pomoč ob potresu preživelim nudijo različni strokovnjaki (psihologi, terapevti, duhovniki).

Psihološko pomoč preživelim organizirajo občine v sodelovanju s strokovnimi službami. V ta namen se lahko vnaprej pripravijo zgibanke prve psihološke pomoči preživelim v nesreči, z napotki, kako naj si pomagajo in kje lahko dobijo strokovno pomoč, če jo potrebujejo. Zgibanke se preživelim delijo ob nesreči.

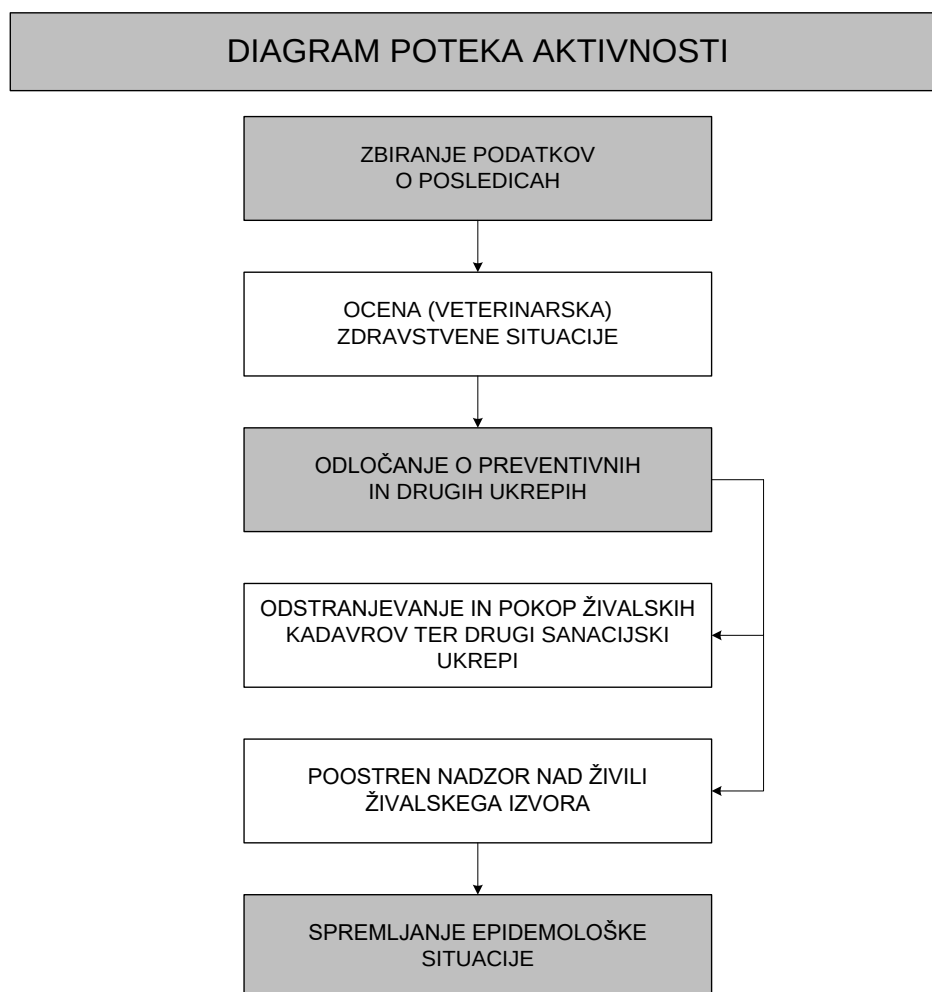
V vse programe usposabljanja pripadnikov sil za ZRP morajo biti vključene vsebine prve psihološke pomoči.

Ob potresu, v katerem je večje število ljudi ranjenih ali mrtvih, je potrebno zagotoviti tudi duhovno pomoč, ki jo nudijo predstavniki verskih skupnosti, odvisno od verskega prepričanja ljudi, udeleženih

v nesreči in drugih nevladnih organizacij, ki lahko svojo pomoč prizadetim nudijo z različnimi oblikami organiziranih dejavnosti, s katerimi pomagajo ljudem v njihovih najrazličnejših stiskah in potrebah.

Prostovoljni reševalci, poklicni gasilci in zaposleni v centrih za obveščanje znotraj sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami so skladno s smernicami za psihološko pomoč reševalcem prav tako deležni takšne pomoči, če jo potrebujejo.

8.2.2 Prva veterinarska pomoč

Prva veterinarska pomoč ob potresu obsega:

- zbiranje podatkov o poškodovanih in poginulih živalih na prizadetem območju,
- veterinarsko oceno zdravstvene situacije,
- nujno veterinarsko pomoč poškodovanim in obolelim živalim (nujna veterinarska pomoč je poseg, s katerim se odpravi neposredna nevarnost za življenje živali),
- zakol poškodovanih živali,
- sodelovanje pri odstranjevanju živalskih trupel ter druge sanacijske ukrepe,
- poostren nadzor nad živili živalskega izvora in varnostjo živil rastlinskega izvora,
- sodelovanje pri dekontaminaciji živine,
- izvajanje drugih higienskih in protiepidemijskih ukrepov,
- spremljanje epidemiološke situacije.

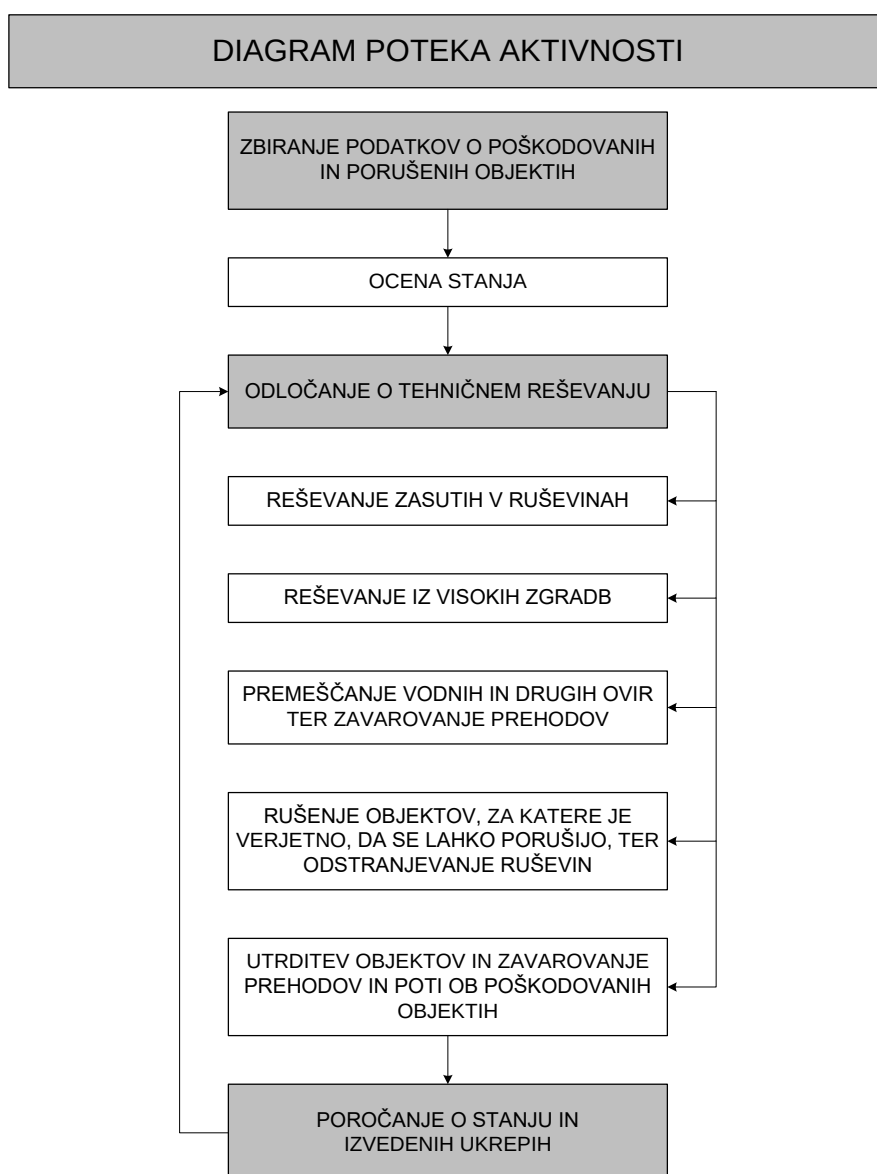
Naloge prve veterinarske pomoči izvajajo enote za prvo veterinarsko pomoč, delavci UVHVVR, OU Celje, Nacionalnega veterinarskega inštituta in veterinarji oziroma veterinarske organizacije s koncesijo.

V občinskih načrtih zaščite in reševanja ob potresu je potrebno podrobno opredeliti kako se zbirajo podatki o poškodovanih in poginulih živalih, kdo in kje izvaja zasilni zakol poškodovanih živali, kdo in kam se odstranjujejo živalska trupla, določiti lokacije za pokop kadavrov in postopek izvajanja drugih higienskih in proti higienskih ukrepov.

ZŠR usklajuje delo med prizadetimi občinami, veterinarskimi službami in gasilskimi enotami širšega pomena, ter poskrbi za divje živali, tako, da se poveže s Savinsko-Kozjansko lovsko zvezo oziroma s posameznimi lovskimi družinami, ki v svojih revirjih pregledajo divje živali, ugotovijo njihovo stanje, po potrebi izvedejo odstrel obolelih živali in izvedejo ustrezno ukrepe za izboljšanje zdravstvenega stanja prosto živečih živali.

P-025/4	Podatki o odgovornih osebah - UVHVVR, OU Celje
P-29	Pregled veterinarskih organizacij
P-401	Pregled izvajalcev javnih služb ravnanja s trupli živali in drugimi živalskimi stranskimi proizvodi
D-403	Navodilo za sežig živalskih trupel

8.2.3 Reševanje iz ruševin

Ljudje, ki so zasuti v ruševinah, so najpogostejše telesno poškodovani ali potrebujejo psihološko pomoč. Poškodbe so lahko hude in brez hitre pomoči jim mnogi kmalu podležejo. Izkušnje iz potresov pa kažejo, da tudi tisti, ki niso ranjeni, vzdržijo v ruševinah razmeroma kratek čas – dva do tri dni in le v redkih primerih dlje. Prav zato je reševanje iz ruševin pomembna in neodložljiva naloga, ki jo je treba začeti kar najhitreje.

Reševanje iz ruševin mora potekati neprekinjeno, podnevi in ponoči, dokler niso rešeni vsi zasuti. Zato morajo štabi CZ, ki vodijo reševalna dela, primerno organizirati delo reševalnih ekip.

Izpostava URSZR Celje ima organizirano in usposobljeno Tehnično reševalne enote CZ z oddelkom za iskanje zasutih v ruševinah, oddelkom za tehnično reševanje in tehnično reševanje s specialnimi delovnimi stroji in napravami ter oddelkom za reševanje na vodi in iz vode.

Tehnično reševanje obsega:

- iskanje zasutih ljudi v ruševinah z geofoni in drugimi tehničnimi sredstvi oziroma s psi za iskanje v ruševinah,
- reševanje ljudi in premoženja iz ogroženih in poškodovanih objektov, ruševin ter izpod zemeljskih plazov,
- odstranjevanje ovir na cestah, urejanje zasilnih poti in prehodov ter pomoč pri popravilu komunalne infrastrukture,
- premoščanje vodnih in drugih ovir,
- rušenje in odstranjevanje objektov, ki jim grozi, da se porušijo,
- utrjevanje (odranje in podpiranje) poškodovanih objektov,
- zavarovanje prehodov in poti ob poškodovanih objektih ter odstranjevanje ruševin,
- sodelovanje pri sanaciji posledic nesreč z nevarnimi snovmi v naravnem okolju,
- sodelovanje pri graditvi sanitarno-higienskih objektov,
- urejanje lokacij za začasno nastanitev ogroženih prebivalcev,
- reševanje na vodi in iz vode.

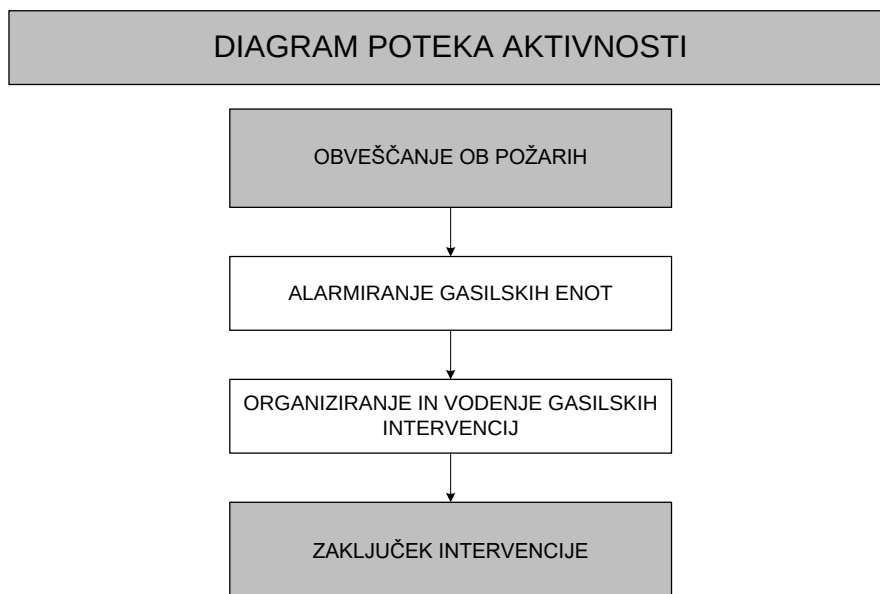
Vse te naloge opravljajo ekipe CZ za tehnično reševanje in gasilske enote širšega regijskega pomena v sodelovanju z enotami reševalcev z reševalnimi psi, gorske in jamarske reševalne službe, podvodne reševalne službe, letalske enote Policije in enot SV ter gradbenih organizacij z ustrezno mehanizacijo.

Zmogljivosti za tehnično reševanje občine praviloma zagotovijo s pogodbami z ustreznimi gospodarskimi družbami iz področja gradbeništva, ki imajo potrebne tehnične in druge zmogljivosti.

Če občina sama ni sposobna ukrepati oziroma nima ustreznih sil in sredstev, se v zaščito in reševanje, na podlagi zahteve lokalne skupnosti, vključi regija. Reševanje zasutih se izvaja ročno. Poveljnik CZ za Zahodnoštajersko po posvetovanju z štabom, ustreznimi organi in službami, ugotovi, da ni več preživelih v ruševinah, **odloči**, da se preide na odstranjevanje ruševin z gradbeno mehanizacijo

P-4	Podatki o regijskih organih, službah in enotah CZ
P-06	Podatki o reševalnih enotah (državnih in regijskih): KZS
P-07	Podatki o enotah za reševanje iz vode in na vodi (državnih): SPZ
P-08	Podatki o enotah za reševanje v gorah: PZS - GRS
P-09	Podatki o enotah za reševanje iz jam (državna): JRS
P-12	Pregled gasilskih enot širšega pomena s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P-13	Pregled avtomobilskih lestev v regiji za gašenje in reševanje iz visokih zgradb

8.2.4 Gašenje in reševanje ob požarih

Gašenje in reševanje ob požarih ter eksplozijah obsega:

- gašenje požarov,
- reševanje ob požarih in eksplozijah,
- preprečevanje nastanka eksplozij plina in drugih eksplozivnih snovi,
- preprečevanje nastanka požarov.

Naloge izvajajo poklicne, gasilske enote širšega regijskega pomena in prostovoljne gasilske enote. Gasilske enote sodelujejo tudi pri drugih nalogah ZRP, še posebej pri reševanju iz visokih zgradb, reševanju ob prometnih nesrečah, pri izvajanju nalog ZRP ob nesrečah z nevarnimi snovmi ter pri oskrbi s pitno in sanitarno vodo.

V občinskih načrtih zaščite in reševanja ob potresu mora biti podrobno opredeljeno kako bo potekalo obveščanje o požarih v oteženih razmerah, razmejitev med poklicnimi in prostovoljnimi enotami, organizacija reševanja iz visokih zgradb, ob prometnih nesrečah in organizacija reševanja ob nesrečah z nevarnimi snovmi ter katere enote so namenjene za oskrbo s pitno in sanitarno vodo.

Regija skrbi za usklajevanje pomoči med najbolj prizadetimi občinami in manj oziroma ne prizadetimi občinami v enotah sredstvih in opre. Delo na regijskem nivoju koordinirata člana regijskega štaba odgovorna za gasilstvo oziroma regijska gasilska poveljnika.

P-05/3	Navodila občin (županov) o obveščanju in alarmiranju v občini ob naravnih in drugih nesrečah
P-05/4	Podatki o odgovornih osebah gasilskih zvez Zahodnoštajerske regije
P-11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P-12	Pregled gasilskih enot širšega pomena s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P-13	Pregled avtomobilskih lestev v regiji za gašenje in reševanje iz visokih zgradb
P-14	Pregled avtomobilskih cistern v regiji za prevoz pitne vode

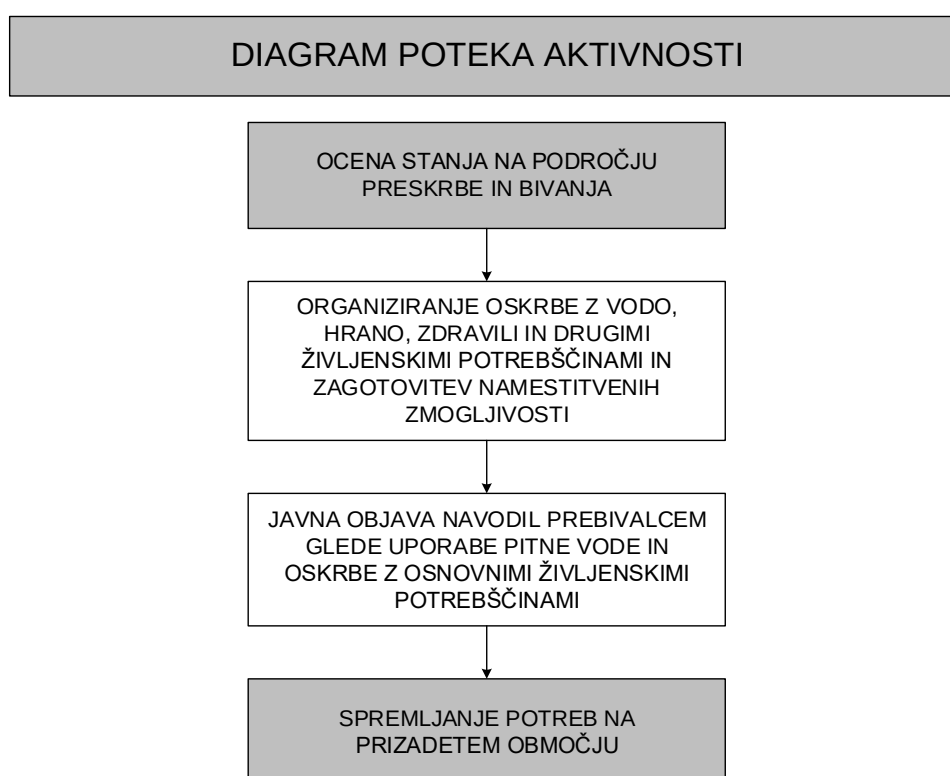
8.2.5 Iskanje pogrešanih oseb

Štab CZ mora kar najhitreje organizirati izvidovanje prizadetega predela in naselja. Do ugotovitve, kje so pod ruševinami ljudje, je mogoče priti na več načinov: s poizvedovanjem pri preživelih prebivalcih porušene in sosednjih stavb ali pri sorodnikih zasutih, s klicanjem in prisluškovanjem, s pregledom posameznih ruševin, z uporabo geofonov ali s posebej za to dresiranimi reševalnimi psi Kinološke zveze.

Za iskanje pogrešanih oseb ob potresu OZ Rdečega križa organizirajo enotno poizvedovalno službo.

P-25	Pregled človekoljubnih organizacij
P-06	Podatki o reševalnih enotah (državnih in regijskih): KZS

8.2.6 Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje

Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje ob potresu obsega:

- nujno zdravstveno oskrbo ljudi in živali,
- nastanitev in oskrbo ogroženih prebivalcev s pitno vodo, hrano, zdravili in drugimi osnovnimi življenjskimi potrebščinami,
- zagotavljanje razmer za osebno higieno,
- zagotavljanje delovanja nujne komunalne infrastrukture,
- oskrbo z električno energijo,
- zagotavljanje nujnih prometnih povezav,
- zagotavljanje nujnih telekomunikacijskih zvez,
- zagotavljanje in zaščito nujne živinske krme.

Čimprej je potrebno vzpostaviti delovanje infrastrukturnih objektov in naprav. Za izvajanje nalog na področju zagotavljanja osnovnih pogojev za življenje so zadolžene javne službe in druge organizacije s področja infrastrukture ter pristojni poveljniki CZ.

Občine v svojih načrtih zaščite in reševanja ob potresu podrobno opredelijo kdo in kako hitro bo vzpostavil delovanje infrastrukturnih objektov in naprav, katere javne službe so za kaj zadolžene in katere druge organizacije s področja infrastrukture bodo ob potresu tudi vključene v zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje. Potrebno je načrtovati postopke sodelovanja med občino, javnimi službami in drugimi organizacijami.

Naloga regije je usklajevanje dela med občinami in organizacijami ter javnimi službami, ki so regijskega pomena (med občinami in Elektro Celje, Elektro Maribor, Elektro Ljubljana...).

Osnovni pogoji za življenje bodo vzpostavljeni takrat, ko bodo izpolnjeni pogoji za preklic odrejenih zaščitnih ukrepov in nalog ZRP.

D-10	Osnovni pogoji za življenje ob naravnih in drugih nesrečah - priporočilo
------	--

9 OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA

Osebna in vzajemna zaščita obsegata vse ukrepe prebivalcev za preprečevanje in ublažitev posledic potresa za njihovo zdravje in življenje ter varnost njihovega imetja. V okviru osebne in vzajemne zaščite prebivalci izvajajo ukrepe za osebno in vzajemno zaščito, rešujejo ljudi in premoženje v družini, stanovanjski stavbi, naselju, podjetju in drugod v neposredni okolici. V okviru osebne in vzajemne zaščite lahko prebivalci opravljajo le manj zahtevne zaščitne in reševalne naloge, ne morejo pa opravljati nalog, ki zahtevajo temeljito strokovno znanje in za katere so potrebna zahtevna tehnična sredstva.

Za organizacijo, razvoj in usmerjanje osebne in vzajemne zaščite skrbi občina. V občinskem načrtu zaščite in reševanja ob potresu se natančno opredeli način izvedbe osebne in vzajemne zaščite. Pri tem imajo pomembno vlogo poverjeniki za CZ ter informacijski centri, ki jih ustanovi občina in v katerih se organizira in izvaja dejavnost, ki prispeva k normalizaciji razmer na prizadetem območju. Pomembno vlogo pri izvajanju osebne in vzajemne pomoči imajo tudi pristojne službe za socialno varstvo ter človekoljubne organizacije.

Občine podrobno določijo kako bo potekalo obveščanje prebivalcev o posledicah in razmerah na prizadetem območju, določijo lokacije in telefonske številke za delo svetovalne službe, število prostovoljcev iz vrst psihologov, sociologov, socialnih delavcev, zdravstvenih delavcev, strokovnjakov s področja zaščite in reševanja. Določi se lokacija informacijskega centra, razčleni se pomoč ogroženim skupinam prebivalcev in spremljanje socialni razmer na prizadetem območju.

Naloga regije je, da poskrbi za distribucijo preventivnega gradiva (zgibanke...), ki ga v okviru usposabljanja prebivalcev za osebno in vzajemno zaščito pripravlja država.

Navodila in napotki za izvajanje osebne in vzajemne zaščite so objavljeni na spletni strani URSZR (www.gov.si).

P-25	Pregled človekoljubnih organizacij
P-26	Pregled centrov za socialno delo
D-7/R-X	Napotki in navodila prebivalcem o ravnanju v primeru naravnih in drugih nesreč

10 OCENJEVANJE ŠKODE

Po potresu lahko dokaj hitro ugotovimo, kakšen je bil njegov obseg medtem ko je odgovor na vprašanje o škodi veliko bolj kompleksen. Škode ne predstavlja samo neposredna škoda (vrednost porušenih in poškodovanih objektov, opreme in drugih stvari), temveč tudi posredna (torej škoda, ki nastane zaradi zmanjšane obsega gospodarskih dejavnosti, proizvodnje in trgovine).

Pobudo za začetek ocenjevanja škode po potresu lahko poda lokalna skupnost, gospodarska družba, zavod ali druga organizacija oziroma ministrstvo, pristojno za dejavnost, v kateri je škoda nastala, odločitev o tem pa sprejme URSZR. URSZR določi območje, komisije in cenilce za ocenjevanje, rok za zaključek ocenjevanja ter druga vprašanja, pomembna za celovito oceno neposredne škode skladno s predpisano metodologijo.

Organizacijo ocenjevanja bo v sodelovanju s prizadeto občino prevzela izpostava v svojih prostorih. Občina bo v sodelovanju z izpostavo sproti obveščala prebivalce na prizadetem območju o poteku ocenjevanja uporabnosti poškodovanih objektov in škode ter jim dajala napotke v zvezi s tem.

Komisije za ocenjevanje škode po potresu najprej pripravijo grobo oceno škode, ki je podlaga za odločanje o pomoči prizadetim občinam pri zagotavljanju osnovnih pogojev za delo ter pripravo sanacijskih programov.

Za ocenjevanje škode ob naravnih in drugih nesrečah Vlada RS imenuje državno in regijske komisije.

Regijska komisija na podlagi predpisane metodologije za ocenjevanje škode ob naravnih in drugih nesrečah popišejo oziroma ocenijo škodo zaradi potresa. Pri tem jim pomagajo pristojni občinski in državni organi.

Ocene škode na stvareh v državni lasti, ki jih izdelajo komisije za ocenjevanje škode v lokalnih skupnostih, pristojna ministrstva, gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije, mora potrditi regijska komisija za ocenjevanje škode v regiji, kjer je škoda nastala, ter državna komisija za ocenjevanje škode. Državna komisija po potrditvi škode tudi predlaga ukrepe za njeno odpravo in sicer skladno s predpisi o odpravi posledic naravnih nesreč.

Škodo po potresu, ki je nastala na objektih gospodarske javne infrastrukture državnega pomena oziroma drugih stvareh v lasti države, ocenjujejo pristojna ministrstva oziroma gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije, ki na podlagi koncesij in drugih javnih pooblastil upravljajo te stvari.

P-018/3	Metodologija za ocenjevanje škode
P-018/4	Obrazci - ocenjevanje škode
P-018/5	Seznam predsednikov občinskih komisij za ocenjevanje škode ob naravnih in drugih nesrečah
P-018/6	Podatki o odgovornih osebah za ocenjevanje škode ob naravnih in drugih nesrečah v občinah
P-32	Regijska komisija za popis ter oceno poškodovanosti objektov ob naravnih in drugih nesrečah
P-33	Seznam članov regijske komisije za ocenjevanje škode
D-13	Vzorec obrazca za povrnitev stroškov občinam ob nesreči

11 RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV

11.1 POMEN POJMOV

Epicenter (nadžarišče potresa) je območje na površju Zemlje, ki leži navpično nad žariščem potresa (hipocentrom) in je zato tudi najbližje žarišču. V epicentru so učinki potresa navadno najmočnejši, z oddaljevanjem od epicentra pa intenziteta potresa slabi.

Hipocenter (žarišče potresa) je točka ali območje znotraj Zemlje, kjer se začne potresni pretrg in od koder izhajajo potresni valovi. Opisan je z geografskimi koordinatami in podatkom o globini.

Intenziteta (I) je subjektivna opisna mera za učinke potresa na ljudi, živali, predmete, zgradbe in naravo, ki fizikalno ni definirana. Odvisna je od magnitude potresa, oddaljenosti od nadžarišča, globine žarišča in lokalnih dejavnikov (lokalne geologije in topografije, medsebojnega delovanja tal in zgradb, resonance, usmerjenosti prelomnega pretrga ipd.). Je tudi najpomembnejši podatek za prebivalce, saj z njo opisujemo učinke potresa na ljudi, predmete, zgradbe in naravo. Intenziteta se meri v stopnjah intenzitetnih lestvic brezdimenzionalne veličine (MCS, MSK, EMS, MM, JMA). V Sloveniji se uporablja evropska potresna lestvica EMS-98. Intenziteta je navadno največja v nadžarišču potresa, z oddaljevanjem od nadžarišča pa postopoma slabi. Opredeljena je za omejeno območje, ne za točko, in za skupino ogroženih, ne za posameznika.

Intenzitetna (makroseizmična, potresna) lestvica je celoštevilska, brezdimenzijska, opisna lestvica in deloma količinska mera, ki fizikalno ni definirana. Z intenzitetno lestvico se skuša ovrednotiti vpliv potresa na objekte visoke in nizke gradnje, predmete, človeka in spremembe v naravi. Trenutno se v svetu uporabljajo naslednje potresne lestvice:

- Mercalli-Cancani-Siebergova lestvica (MCS), ki ima 12 stopenj (npr. v Italiji),
- modificirana Mercallijeva lestvica (MM), ki ima 12 stopenj (npr. v ZDA),
- Medvedev-Sponheuer-Karnikova potresna lestvica (MSK), ki ima 12 stopenj (npr. v Rusiji, Indiji),
- evropska potresna lestvica (EMS), ki ima 12 stopenj (v večini evropskih držav),
- japonska potresna lestvica (JMA Seismic Intensity), ki ima 9 stopenj (na Japonskem).

V Sloveniji se uporablja evropska potresna lestvica EMS-98.

Magnituda (M) je instrumentalno določena brezdimenzijska številska mera velikosti potresa in ocena za sproščeno energijo v njegovem žarišču. Vsak potres ima le eno vrednost magnitude (neodvisno od mesta opazovanja) in več vrednosti intenzitete (glede na opazovano naselje). Izračun magnitude temelji večinoma na zapisih različnih vrst potresnega valovanja. Magnituda nima določene zgornje vrednosti, izjemoma preseže vrednost 9. Največja izmerjena magnituda je dosegla vrednost 9,5 pri potresu v Čilu leta 1960, ocenjena magnituda najmočnejšega potresa v Sloveniji pa je 6,8 pri potresu na Idrijskem leta 1511.

Potres je tresenje tal in sevanje potresne energije (potresno valovanje), ki nastane ob nenadni sprostitvi nakopičenih tektonskih napetosti v Zemljini skorji ali zgornjem delu zemeljskega plašča. Večino potresov povzroči prelomni pretrg in zdrs tektonskih plošč, pogosto pa tudi ognjeniška in magmatska dejavnost ali druge nenadne spremembe mehanske napetosti v Zemlji.

Potresna nevarnost (angl. seismic hazard) je naravna danost za pojav potresa. Določena je verjetnostno (z verjetnostjo prekoračitve) ali deterministično.

Potresna ranljivost (angl. seismic vulnerability) je občutljivost ogroženega (ljudi, stavbe, materialne dobrine itn.) za potres. Je lastnost stavbe oziroma ogroženega (in ne lokacije) ter je obratno sorazmerna potresni odpornosti. Ranljivost lahko opišemo s pričakovano stopnjo izgub ali poškodb objektov, ki bi nastale ob potresu določene stopnje intenzitete ali pospeška tal.

Potresna ogroženost (angl. seismic risk) so pričakovane družbene in ekonomske posledice potresa. Je verjetnostni pojem in je odvisna od potresne nevarnosti, potresne ranljivosti stavb, gostote naseljenosti in časa izpostavljenosti.

Prelom je razpoka (ali sistem razpok), vzdolž katere sta v nasprotnih smereh zdrsnila kamninska bloka.

Seizmograf je občutljiva naprava za zapisovanje nihanja tal (podlage seizmografa). Zapise seizmografov uporabljamo za določitev magnitude potresa in lokacije žarišča ter za različne seizmološke analize.

Seizmologija je veda o potresih in z njimi povezanih pojavih. Tesno je povezana s fiziko Zemljine notranjosti, tektoniko in geologijo. Je del geofizike, ki spada med naravoslovne znanosti.

Škoda obsega ekonomske izgube, ocenjene po nesreči.

11.2 RAZLAGA OKRAJŠAV

ARSO	Agencija RS za okolje
CORS	Center za obveščanje Republike Slovenije
CSD	Center za socialno delo
CZ	Civilna zaščita
CZ EU	Civilna zaščita Evropske Unije
CZ RS	Civilna zaščita Republike Slovenije
CZ ZŠR	Civilna zaščita Zahodno Štajerske regije
DARS	Družba za avtoceste Republike Slovenije
DGZR	Dokumentarno gradivo zaščite in reševanja
DRSC	Direkcija Republike Slovenije za ceste
ELME	Ekološki laboratorij z mobilno enoto
EMS	Evropska potresna lestvica
ERP	Enota reševalnih psov
EU	Evropska Unija
GEŠP	Gasilske enote širšega pomena
GRS	Gorska reševalna služba
I	Intenziteta potresa
IRSVNDN	Inšpektorat RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami
JMA	Japonska potresna lestvica
JRKB	Jedrsko-radiološko-kemično-biološko
JRS	Jamarska reševalna služba
KC	Klinični center
KZS	Kinološka zveza Slovenije
M	Magnituda potresa
MCS	Mercalli-Cancani-Siebergova potresna lestvica
MDDSZ	Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve
MEEL	Mobilna enota z ekološkim laboratorijem
MF	Ministrstvo za finance
MP	Ministrstvo za pravosodje
MGRT	Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo
MK	Ministrstvo za kulturo
MKGP	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
MM	Modificirana Mercallijeva potresna lestvica
MNZ	Ministrstvo za notranje zadeve in javno upravo
MORS	Ministrstvo za obrambo
MSK	Medvedev-Sponheuer-Karnikova potresna lestvica
MIZŠ	Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport

MZ	Ministrstvo za zdravje
MZIP	Ministrstvo za infrastrukturo in prostor
MZZ	Ministrstvo za zunanje zadeve
NEK	Nuklearna elektrarna Krško
NLZOH	Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano
NMP	Nujna medicinska pomoč
OE	Območna enota
OKC	Operativno komunikacijski center
OU	Območni urad
OZ	Območno združenje
POTROG	Potresna ogroženost
PZS	Planinska zveza Slovenije
ReCO	Regijski center za obveščanje
RKB	Radiološko-kemično-biološko
RKS	Rdeči križ Slovenije
ROLE	Mobilna vojaška bolnišnica
RS	Republika Slovenija
SOP	Standardni operativni postopek
STA	Slovenska tiskovna agencija
SV	Slovenska vojska
UDAT	Orodje za pripravo popisa poškodovanosti objektov v primeru potresa
URSZR	Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje
UKOM	Urad Vlade Republike Slovenije za komuniciranje
UVHVVR	Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin
ZA-RE	Radijske zveze v sistemu zaščite in reševanja
ZiR	Zaščita in reševanje
ZRP	Zaščita, reševanje in pomoč
ZŠR	Zahodno Štajerska regija

12 PRILOGE, DODATKI IN SOP-i

12.1 SKUPNE IN POSEBNE PRILOGE

SKUPNA PRILOGA	POSEBNA PRILOGA	VSEBINA - PODATKI
P-1		Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba CZ
P-01/3		Seznam odgovornih oseb občin in poveljnikov CZ občin
P-2		Podatki o odgovornih osebah v URSZR Izpostavi Celje
P-3		Pregled regijskih sil za zaščito, reševanje in pomoč
P-03/1		Splošni podatki o Agenciji RS za okolje
P-4		Podatki o regijskih organih, službah in enotah CZ
P-04/11		Pregled sredstev iz popisa, razporejenih v regijske enote, službe in druge sile ZRP
P-5		Seznam regijskih zbirališč sil za zaščito, reševanje in pomoč
P-05/3		Navodila občin (županov) o obveščanju in alarmiranju v občini ob naravnih in drugih nesrečah
P-05/4		Podatki o odgovornih osebah gasilskih zvez Zahodnoštajerske regije
P-6		Pregled osebne in skupne opreme ter sredstev pripadnikov regijskih enot za zaščito, reševanje in pomoč
P-06/3		Seznam vodnikov reševalnih psov regijske enote za iskanje zasutih v ruševinah (ERP)
P-7		Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za zaščito in reševanje
P-07/1		Seznam vodij in namestnikov reševalnih postaj PZS
P-8		Pregled materialnih sredstev v regiji iz državnih rezerv za primer naravnih in drugih nesreč
P-08/1		Operativni seznam GRS – Postaja Celje
P-08/2		Operativni seznam zdravnikov reševalcev
P-08/3		Operativni seznam zdravnikov letalcev reševalcev
P-08/4		Operativni seznam medicinskih tehnikov
P-08/6		Lista vodniki reševalnih psov GRS – iskanje zasutih v snežnih in zemeljskih plazovih in iskanje pogrešanih oseb na terenu, predvsem v visokogorju
P-08/7		Območje delovanja in meje GRS – Postaja Celje
P-08/8		Navodilo za aktiviranje reševalcev GRS Maribor
P-08/10		Obrazec – prijava nesreče v gorah
P-09/1		Pregled pristojnih oseb za odobritev aktiviranja JRS
P-09/1-1		Seznam pristojnih za aktiviranje JRS – Seznam jamarskih reševalcev RC JRS Velenje
P-09/2		Spisek vseh jamarskih reševalcev RC JRS Velenje razvrščenih po aktivnostih v skupine
P-09/3		Spisek specialnosti JRS: letalci, zdravniki, potapljači, minerji, zveze, skladišče
P-09/4		Pozivni znaki JRS
P-09/5		Navodilo za aktiviranje reševalcev JRS pri Jamarski zvezi Slovenije
P-09/6		Obrazec – Prijava nesreče v jami
P-10		Pregled gradbenih organizacij
P-010/1		Seznam članov Zveze tabornikov Slovenije, vključenih v regijsko enoto za postavitve začasnih prebivališč na območju Zahodnoštajerske regije
P-010/2		Načrt za aktiviranje posebnih enot Zveze tabornikov Slovenije za postavitve začasnih prebivališč
P-010/3		Seznam enot za postavitve začasnih prebivališč pri ZSKSS
P-010/4		Načrt za aktiviranje enot za postavitve začasnih prebivališč, organiziranih pri ZSKSS
P-010/5		Merila za organiziranje, usposabljanje in opremljanje enot za postavitve začasnih prebivališč, organiziranih pri ZSKSS

SKUPNA PRILOGA	POSEBNA PRILOGA	VSEBINA - PODATKI
P-11		Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P-12		Pregled gasilskih enot širšega pomena s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P-012/15		Pregled podjetij, ki upravljajo z vodnimi pregradami
P-012/18		Pregled osnovnih šol z odgovorno osebo
P-012/19		Pregled srednjih šol z odgovorno osebo
P-012/20		Pregled otroških vrtcev z odgovorno osebo
P-13		Pregled avtomobilskih lestev v regiji za gašenje in reševanje iz visokih zgradb
P-013/4		Pregled organizacij – odstranjevalcev in zbiralcev odpadkov nevarnih snovi Ministrstva za okolje in prostor
P-14		Pregled avtomobilskih cistern v regiji za prevoz pitne vode
P-15		Podatki o odgovornih osebah v regiji, ki se jih obvešča o nesreči
P-17		Seznam prejemnikov informativnega biltena
P-017/4		Pregled števila reševalnih vozil NMP v regiji
P-18		Seznam medijev, ko bodo posredovala obvestila o izvedenem alarmiranju in napotke za izvajanje zaščitnih ukrepov
P-018/3		Metodologija za ocenjevanje škode
P-018/4		Obrazci – ocenjevanje škode
P-018/5		Seznam predsednikov občinskih komisij za ocenjevanje škode ob naravnih in drugih nesrečah
P-018/6		Podatki o odgovornih osebah za ocenjevanje škode ob naravnih in drugih nesrečah v občinah
P-19		Radijski imenik sistema zvez ZARE, ZARE+
P-20		Pregled sprejemališč za evakuirane prebivalce
P-21		Pregled objektov, kjer je možna začasna nastanitev ogroženih prebivalcev in njihove zmogljivosti, ter lokacije primerne za postavitve zasilnih prebivališč
P-22		Pregled organizacij, ki zagotavljajo prehrano
P-23		Pregled lokacij načrtovanih za potrebe zaščite in reševanja v občinskih prostorskih aktih
P-24		Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju
P-25		Pregled človekoljubnih organizacij
P-025/4		Podatki o odgovornih osebah - UVHVVR, OU Celje
P-26		Pregled centrov za socialno delo
P-27		Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
P-28		Pregled splošnih in specialističnih bolnišnic
P-29		Pregled veterinarskih organizacij
P-30		Pregled stacionarnih virov tveganja zaradi nevarnih snovi
P-31		Pregled kulturne dediščine
P-32		Regijska komisija za popis ter oceno poškodovanosti objektov ob naravnih in drugih nesrečah
P-33		Seznam članov regijske komisije za ocenjevanje škode
P-072/3		Telefonska številka na kateri lahko državljani dobijo informacijo o nesreči
P-079/1		Znaki za alarmiranje ob nevarnosti naravnih in drugih nesreč
	P-100	Evidenčni list o vzdrževanju načrta ZiR ob potresu
	P-101	Ocena potresne ogroženosti Zahodno Štajerske regije
	P-102	Pregled-ocena posledic potresa
	P-401	Pregled izvajalcev javnih služb ravnanja s trupli živali in drugimi živalskimi stranskimi proizvodi

12.2 SKUPNI IN POSEBNI DODATKI

SKUPNI DODATEK	POSEBNI DODATEK	VSEBINA - PODATKI
D-1		Načrtovana finančna sredstva za izvajanje načrtov ZiR
D-2		Načrt URSZR za zagotovitev prostorskih in drugih pogojev za delo poveljnika CZ ZŠR in Štaba CZ ZŠR
D-3		Načrt organizacije in delovanja regijskega logističnega centra
D-4		Načrt zagotavljanja zvez ob nesreči
D-5		Navodilo za organiziranje in vodenje informacijskega centra
D-7/R-1		Navodilo – kako ravnamo ob nesreči s klorom
	D-7/R-2	Navodilo – kako ravnamo ob potresu in kaj storiti po potresu
	D-7/R-3	Navodilo – kako ravnamo ob poplavi in ukrepi po poplavi
D-7/R-4		Navodilo – kako ravnamo ob obilnih snežnih padavinah
D-7/R-5		Navodilo – kako se zaščitimo pred snežnimi plazovi
D-7/R-6		Navodilo – kako se zaščitimo pred udarom strele
D-7/R-7		Informacija o vraničnem prisadu
D-7/R-8		Navodilo – kako ravnamo ob požaru v naravi
D-7/R-9		Navodilo – kako ravnamo ob požaru na in v objektu
	D-7/R-10	Navodilo – kako ukrepati ob uporabi bojnih strupov
D-7/R-11		Navodilo – kako ravnamo ob pojavu nalezljivih bolezni
	D-7/R-12	Napotek – kako ravnamo ob jedrski ali radiološki nesreči
	D-7/R-13	Navodilo – kako ravnamo ob vojaškem napadu iz zraka
D-7/R-14		Navodilo – kako pripraviti in uporabiti zaklonišče/zaklonilnik
	D-7/R-15	Navodilo – kako ravnamo, ko naletimo na neeksplozivno ubojno sredstvo
D-7/R-16		Navodilo – kako zagotoviti zdravo pitno vodo
D-7/R-17		Napotek – prva psihološka pomoč
D-7/R-18		Napotek – dajanje prve pomoči
D-7/R-19		Napotek – nujna zaloga hrane
D-9		Zaščitni ukrep evakuacija – priporočilo
D-10		Osnovni pogoji za življenje ob naravnih in drugih nesrečah - priporočilo
D-11		Zaščitni ukrep Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev - priporočilo
D-13		Vzorec obrazca za povrnitev stroškov občinam ob nesreči
D-14		Vzorec odredbe o aktiviranju sil in sredstev za ZRP
D-15		Vzorec delovnega naloga
D-16		Vzorec zapisnika o poškodovanosti gradbenih objektov in infrastrukture
D-17		Vzorec prošnje za mednarodno/državno pomoč
D-19		Vzorec sklepa o aktiviranju načrta ZiR ob nesreči
D-20		Vzorec sklepa o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog ZRP
D-22		Načrt dejavnosti Izpostave URSZR Celje
D-22/R-2		Načrt dejavnosti PU Celje ob naravnih in drugih nesrečah
D-22/R-6		Načrt organizacije zdravstvene službe SB Celje v masovnih nesrečah
D-22/R-8		Načrt dejavnosti CSD Savinjsko-šaleška ob naravnih in drugih nesrečah
D-22/R-9		Načrt dejavnosti CSD Celje ob naravnih in drugih nesrečah
D-021		Načrt aktiviranja enote za identifikacijo mrtvih in navodilo za delo ekip za identifikacijo mrtvih
D-022		Načrt organizacije in delovanja nastanitvene enote
	D-025	Opomnik za delo poveljnika CZ ZŠ in članov Štaba CZ ZŠ ob potresu
	D-101	Vzorec vprašalnika za oceno uporabnosti po potresu poškodovanih gradbenih objektov
	D-103	Dokumenti o aktiviranju državnih zrakoplovov za nujne naloge ZRP
	D-109	Smernice za delovanje sistema NMP ob množičnih nesrečah (MZ)
	D-403	Navodilo za sežig živalskih trupel

12.3 SOP-i

SOP	VSEBINA - PODATKI
1.1	Potres